PEDAGÓGUSOK LAPJA

57. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2001. MÁRCIUS 13.
ALAPÍTVA: 1945-BEN

KI KÉPES MEGÁLLAPODÁSRA?

Mi a célja egy szakszervezetnek? Alapvető célja – létrejöttétől mindmáig –, hogy tagsága anyagi és szellemi érdekeit a lehető leghatásosabban képviselje, és eredményesen küzdjön azokért. Javítson tagjai élet- és munkakörülményein. Világos követelmények mellett megbecsült bérezést, tisztességes szakmai karriert tegyen lehetővé számukra. Igyekezzék mind eredményesebben részt venni a törvényelőkészítő munkában, még a koncepciók kialakulása idején befolyásolva a tervezés fő irányait. Tudjon érdemi párbeszédet folytatni a legfőbb munkáltatóval, jelen esetben a közszféra ügyében a kormánnyal. Legyen ennek érdemi formáján kívül valódi politikai támogatottsága is, hogy tényleges megállapodások és azok eredménye alapján a legfőbb célokat legalább megközelítő törvények és kormányrendeletek szülessenek.

A szakszervezeti célok eredménye a közszférában nem *tud* másban testet ölteni, mint a garanciát biztosító jogszabályokban. Jogszabályokat, törvényeket pedig nem a Kossuth tér aszfaltján írják, a törvénykezés színtere a parlament épülete. Ám az a szervezet, amely igényt tart a törvények befolyásolására, a nyomásgyakorlástól sem riad vissza, de a demonstrációt eszköznek és nem célnak tekinti. A demonstrációt, a tüntetést, az esetleges sztrájkot *mindig* megállapodás kell, hogy kövesse, amely a céloknak legalább egy részét ténylegesen valóra váltja. Az a tüntetés, az az akció, amely nem ölt testet valamilyen érdemi megállapodásban, csak arra volt jó, hogy a feszültséget levezesse, de nem vezet a valódi szakszervezeti célok eléréséhez. A szakszervezet többnyire konfrontálódik az aktuális hatalommal, de nem a hatalomátvétel céljából, hanem a jobb érdekérvényesítés reményében. Ezért a konfrontáció idején mindig megkapja az éppen meglévő ellenzék támogatását, amelyet az adott politikai erő azonnal elfelejt, amint hatalomra jut.

A SZEF is bejárta ezt az utat 1998 őszétől (Sportcsarnok) 1999 tavaszán át (tömegtüntetés a Parlament előtt) 1999 őszéig, az igazán jelentős SZEF- és ÉSZT-szakszervezetek közös sztrájkbizottságát létrehozva. Megvolt tehát az éles konfrontáció időszaka – érthetően, hiszen nem került sor érdemi párbeszédre: befagyasztották a bértáblát, nem egyeztettek a közszféra modernizációjáról. El kellett kezdeni ugyanakkor a tárgyalást, és türelemmel, de határozottsággal folytatva eredményre vinni, hiszen nem tartható fenn a közszférában az örök konfrontáció. Hosszú és kemény tárgyalás következett – és nem hiábavaló, hiszen a kétéves költségvetés sok pontján lehetett érezni ennek a párbeszédnek a hatását.

Elégedettek lehetünk-e ezekkel az eredményekkel? Egyáltalán nem. Ezért változtatni akarunk a helyzeten. *Új bérrendszert* akarunk, amely a közalkalmazottaknak is megteremti egy vonzó és eredményes életpálya befutásának lehetőségét. *Garanciákat* akarunk arra, hogy az infláció tervezett és valóságos értéke közötti különbséget a bérrendszerbe illesztetten kompenzálják majd, és nem csak egyszeri kifizetéssel. Végre jöjjön létre a közalkalmazottak számára is egy olyan juttatási rendszer, amely igazi életpálya-programban testesül meg. A PSZ koncepciója ebben a kérdésben már közel egy éve készen áll, csak érvényesíteni kell a tárgyalások során.

Miért kötünk tehát megállapodást? Mert bízunk abban, hogy általa alapvető céljainkhoz jutunk közelebb.Mert – úgy érezzük – elegendően erősek vagyunk ahhoz, hogy a megkezdett tárgyalási sorozatot eredményesen zárjuk.

Mi történik akkor, ha a kormány mégsem gondolja komolyan ezt a megállapodást? Akkor ország és világ előtt – így az EU előtt is - világossá válik a kormány valós szándéka. Mi pedig fel fogjuk mondani a megállapodást.

Mi történik akkor, ha nem írjuk alá? A kormány elküldi a szöveget az uniós bizottságnak, amely nem fogja érteni, hogy ez a megállapodás miért nem kellett nekünk.

Most kezdődik az ágazati tartalmi munka új szakasza. Persze, ennek kapcsán dolgozni kell és nem állandóan nyilatkozni.

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége megismerte a megállapodás szövegét, sok szempont alapján mérlegelte előnyeit, hátrányait, felelősen hozta meg döntését, és hatalmazta föl aláírásra a SZEF elnökét.

Vajon az, aki már akkor elvetette a megállapodást nyilatkozataiban, amikor annak szövege még készen sem volt, mire alapozta megnyilvánulásait? Számára teljesen mindegy volt, mi van abban, mindenképpen nemet mondott volna rá?

Mi kongresszusunk felhatalmazása alapján, alapszabályunk szellemében és az elemi szakszervezeti etika betartásával kívánunk a továbbiakban is érdekeket képviselni. Nem tagjaink helyett, hanem velük együtt.

Borbáth Gábor főtitkár

SEGÍTSÜNK ÁRVÍZKÁROSULT KOLLÉGÁINKNAK!

Az újabb tiszai árvíz eddig számos településen okozott súlyos károkat, és az emberek ezreinek – köztük sok óvodai, iskolai alkalmazottnak, pedagógusnak – kellett elhagyni otthonukat.

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) segítséget kíván nyújtani a károsult kollégáinknak, az árvíz sújtotta települések közoktatási intézményeiben dolgozóknak.

Ezért külön árvízi számlát nyitott **OTP 11707024-20427191 számlaszámon,** amelyen központi költségvetéséből **százezer forintot** helyezett el.

A PSZ tagjait és szervezeteit, a közoktatás valamennyi dolgozóját arra kérjük, hogy e számlára juttassák el adományaikat.

A befizetésekhez szükséges csekkeket a PSZ országos, fővárosi és megyei irodáitól lehet igényelni.

Köszönet minden segítségért.

Budapest, 2001. március 9.

Pedagógusok Szakszervezete Titkársága

A miskolci fiatalok példája

Lehet, hogy másutt is van, mégis ihlető például szolgál, hogy 2000 őszén megalakult a Miskolc Városi PSZ Ifjúsági Tagozata. Ahogy írják: „Célunk a fiatalok összefogása, a PSZ-utánpótlás nevelése." Első rendezvényükre, művészeti tárlatra – hagyományteremtő céllal – 2000 novemberében került sor. Ezen fiatal és idős művészpedagógusok alkotásaiban gyönyörködhetett a közönség (lásd a PL 2000. decemberi számának 15. o.-t – a *szerk.*).

A tagozat idei programját tanulmányozva, örömmel tapasztaljuk, hogy az egyaránt felöleli a mozgalmi, az érdekvédelmi, a kulturális és sportterületeket. Helyi megmozdulások éppúgy szerepelnek benne, mint az országos rendezvényeken való részvétel. Jó olvasni azt is, hogy kapcsolatot teremtenek a kassai fiatal pedagógusokkal, a többi közt sítábort szervezve.

HIRDETÉS

Osztálykirándulás, üdülés Siófokon, a Balatonnál! Szeretettel várunk az ország minden részéből általános, középiskolás csoportokat, pedagógusközösségeket – 40 főig – a parttól ötpercnyire lévő 9 szobás üdülőnkben; napi háromszori étkezéssel, pingpongasztal-, kondigéphasználattal stb. A jelentkezőket május 1-től június 30-ig, illetőleg augusztus 20-tól október 31-ig tudjuk fogadni.

Helyfoglalás, időpont-egyeztetés Darányi Ferenccel. Lakástelefon/fax: 201-1949 (május 1-ig); üdülőtelefon: (06) 84/310-925 (május 1-től folyamatosan); mobil: (06) 70-225-2551 (folyamatosan).

Ne hagyják ki!

*

Balatoni kirándulási, erdei iskolai és üdülési ajánlatok kedvező áron. Tel.: 20/92-21-581.

*

Táborozási lehetőség! Erdei környezetben, Győrtől 15 km-re Győrújbaráton található gyermektábor várja osztályok, csoportok, egyesületek jelentkezését olcsó szállláslehetőséggel. Faházas és sátortáboros elhelyezéssel, kiszolgáló épületekkel, sportpályákkal állunk rendelkezésre: osztálykirándulások, erdei iskolák, táborozások lebonyolításához.

Érdeklődésre részletes információval szolgálunk: Győri Gyermektábor, Fehérné Bocska Erzsébet igazgató, 9023 Győr, Szigethy A. u. 109. Tel: 06-96/355-024, 417-149, 543-140; 06-30/855-1125.

NeoBook® Professional for Windows

Elektronikus-kiadvány és multimédiás CD készítő program

A NeoBookkal könnyedén, programozási ismeretek nélkül készíthetünk elektonikus interaktív kiadványokat (e-bookokat), oktatási anyagokat, könyveket, prezentációkat, hírleveleket. Az elkészült anyagot önállóan futtatható fájlba konvertálhatjuk, így floppyn, CD-n vagy akár az interneten keresztül is terjeszthetjük. Kis példányszám esetén jelentős sokszorosítási költséget is megtakaríthatunk. Magyar és angol nyelvű kézi-könyvvel. Technikai támogatás e-levélben!

Ajánlott végfelhasználói ár: **64 900 Ft+áfa,** oktatási intézményeknek 10% kedvezmény! Magyar nyelvű kézikönyv: 2000 Ft+áfa. Kedvező többfelhasználós licenc lehetőség! A próbaverzió letölthető a *www.neosoftware.com* honlapról.
Kérésre bemutatót, próbaverziót postán vagy e-levélben küldünk. Kapható a szoftver boltokban, vagy megrendelhető a disztribútortól.

Kivételes kedvezmény oktatási intézményeknek 2001. április 15-ig:
NeoBook Professional for Windows 3.2 licence magyar nyelvű kézikönyvvel a disztribútortól: **bruttó 49500 Ft!.**
(Az elkészített kiadványok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók és csak oktatási célra használhatók! További feltételekről érdeklődjön a disztribútortól!)

FaduwArt Bt.
1281 Budapest Pf. 53. • Tel: 391-6863 • Fax/TAD: 391-6864
e-levél: prenner@euroweb.hu
Nyomtatott és elektronikus kiadványok készítését is vállaljuk!

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Tehát szinte mozgalmi parancsként szól mindegyiküknek: "*Olvasd és add tovább,* illetve hívd fel a figyelmet rá! A fontosabbnak, érdekesnek ítélt anyagokat másold le, és helyezd el a tanári hirdetőtábláján."

Természetesen a Pedagógusok Lapjához *előfizetéssel* is hozzá lehet jutni. Ebben az esetben közvetlenül az előfizető címére postázzuk.

Az évi előfizetési ár *2001. évre is változatlanul 3.000 forint,* amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkeztét követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a *hirdetéseket* a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, fél oldalas 40.000, negyed oldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel.

A KESZTHELYI NÉPVISELETES BABAMÚZEUM várja a kiránduló iskolásokat. Európa legnagyobb babamúzeumában félezer magyar népviselet látható a régi Magyarország területéről. Az ország legnagyobb panoptikumában negyven magyar király, fejedelem, hadvezér, író és költő megtévesztésig hű viaszfigurája látható. Tel.: (83) 318-855; mobil: (30) 2272-272. **(x)**

MAGYAR CÍMERTÁR címmel megnyílt hazánk első állandó címerkiállítása az Ősi Magyar Címereinkért Alapítvány szervezésében. Tel.: 217-1484 Helye: Bp. VIII., Köztársaság tér 27. (szemben az Erkel Színházzal). Nyitva hétfő kivételével naponta 13-15,30 közt. Belépőjegy: 40,- Ft, diákoknak és nyugdíjasoknak 20,- Ft.

A **Szabóky Adolf Műszaki Szakközépiskola és Szakmunkásképző** (1095 Budapest, Soroksári út 75-77.) harmadik éve rendezte meg március 3-án az *Ábrahám Félix Országos Jelkommunikációs versenyt* és a *Szabóky Adolf Országos számítástechnikai versenyt.*

A Mentor

márciusi száma mind határozottabban valósítja meg azt az igényt, hogy oktatási, egészség- és életmódmagazinként változatosan tükrözze a közoktatás, az iskola és szülői ház egységbe forradó életének eseményeit, példás és figyelmeztető jelenségeit. Az időszerűség, a tárgyilagosság az érdeklődésketés és az igényes szórakoztatás egyaránt jellemzi a folyóirat írásait. Konkrétan két új rovatra hívjuk fel az olvasók figyelmét. A *Kortárs Műhely* elsőül egyik legjelentősebb regényírónkkal, Eszterházy Péterrel közöl egyéni hangvételű beszélgetést, Detre Anna Mária színésznő és pszichológus pedig a *Lélektükörben* – írásaik révén – a kollégáknak igyekszik felelni lelki problémáikra.

A *Támpont* – folytatva a januárban megkezdett sorozatát – a kerettantervek közül a tánc- és drámamodult ismerteti, jól felhasználható irodalmat is közölve.

PEDAGÓGUSOK LAPJA
A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele
Felelős szerkesztő: **Árok Antal**
Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**
Technikai szerkesztő: **Márfiné Béczi Erika**
Szerkesztőség:
1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.
Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10.
Központi telefon: 322-8452-től 56-ig
Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedagogusok@psz.datanet.hu
Felelős kiadó: **Borbáth Gábor** főtitkár
Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete
Évi előfizetési díj: 3.000,- Ft
Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGE 2001. február 26-i ülésének napirendjén több fontos téma szerepelt. Elsőként *Borbáth Gábor* főtitkár előterjesztése nyomán a *kormány és SZEF közötti megállapodással* kapcsolatos PSZ-álláspont kialakítása ügyében folytattak alapos és felelős vitát. Az ülésnek ezen a szakaszán részt vett *dr. Szabó Endre,* a SZEF elnöke is. Az OV tagjai a konföderáció legnagyobb tagszervezetéhez méltó alapossággal és felelősséggel mérlegelték a megállapodás mellett, valamint az ellene szóló érveket, s végül jelentős többséggel (192 igen, 54 nem szavazat) az aláírásra voksoltak, és ennek képviseletére felhatalmazták a SZEF Szövetségi Tanácsülésén részt vevő PSZ-küldötteket. Többen hangsúlyozták: az igen szavazatok mögött nem a minden részlettel való egyetértés húzódik meg, hanem az a pragmatikus szempont, hogy ezáltal – az elfogadott kétéves költségvetés ellenére – nagyobb esély teremtődik a közalkalmazotti bérfeszültségek oldására, a szükséges módosításokra, egy elfogadhatóbb bérrendszer kialakítására. (A megállapodás részleteiről lapunk 7. oldalán található összeállítás.)

Ezt követően az országos vezetőség *Árok Antal* szervezetpolitikai titkár előterjesztésében a PSZ 2001. évi feladattervére vonatkozó javaslatot is megtárgyalta, és 231 igen szavazattal, 15 ellenében, elfogadta. A feladatterv a PSZ Országos Küldöttgyűlésének 2000. decemberi határozata alapján taglalja, illetve határozza meg szakszervezetünk időszerű tennivalóit. Bár elsősorban az országos feladatokat veszi számba, ám ezek – az előkészítés vagy a végrehajtás vonatkozásában – jórészt a PSZ területi, helyi szervezeteinek és tagozatainak is teendői. Szakszervezetünk különböző egységei a területi (megyei, megyeszékhelyi) szervezetek tevékenysége révén kapcsolódnak e feladatrendszerhez, kiegészítve ezt saját helyi tennivalóikkal. Tájékoztatónkban – tekintettel a terjedelemre – csupán néhány feladatcsoportot emelünk ki.

A közoktatás finanszírozása, bérfeszültségek enyhítése, bérhelyzet javítása idén is elsőrendű érdekképviseleti feladatunk. Ezzel kapcsolatban egyaránt szerepelnek ágazati, kormányzati szintű PSZ- (SZEF-) kezdeményezések, szakmai konferenciák, parlamenti képviselőcsoportokkal folytatott tárgyalások.

Az oktatáspolitika, szakmai érdekvédelem területén mindenekelőtt a közoktatás minőségfejlesztésével, a kerettantervek bevezetésével, az önkormányzatok intézkedési terveivel kapcsolatban fogalmazódnak meg feladatok.

A szervezet és a működés fejlesztése terén mindenekelőtt a tagszervezéssel, a PSZ kapcsolatrendszerének szélesítésével, az EU-csatlakozással összefüggő teendőket kell kiemelni.

Az OV végül megkezdte, de nem fejezte be a PSZ 2001. évi központi költségvetésének vitáját, s így a szükséges döntéseket a következő (áprilisi) ülésére halasztotta.

A PSZ TITKÁRSÁGA folytatja tárgyalássorozatát a két legnagyobb parlamenti párt (FIDESZ, MSZP) oktatási csoportjával. Ezeken a találkozókon az aktuális törvényjavaslatokon (foglalkoztatáspolitika, szakképzési alapok, felnőttképzés stb.) túl a hazai oktatásügy feltételrendszerét alapvetően meghatározó kérdéseket kívánják áttekinteni. Így a közoktatási feladatok önkormányzati ellátásának, az intézményfenntartásnak, oktatásfinanszírozásnak kérdéskörét, valamint az önkormányzati reform és törvénymódosítás, a regionális feladatkörök előkészítésére, a bérrendszer korszerűsítésére, a pedagóguséletpálya-programra vonatkozó elképzeléseket. A több fordulóra tervezett megbeszéléssorozattal azt szeretnék elérni, hogy a meghatározó pártok (lehetséges kormánypártok 2002-től) programjába olyan célok, feladatok kerüljenek megfogalmazásra, amelyek megfelelő módon kezelik a közoktatás akut problémáit, illetve kellő súllyal veszik figyelembe a munkavállalói érdekeket.

Lesz végre keresetkorrekció!

Sokadszor szólunk arról türelmetlenül (e lap hasábjain és országos napilapokban egyaránt), hogy mikor kerül végrehajtásra a múlt év december 18-i akciónk másnapján megszületett kormánydöntés, amely nemcsak a közoktatás, hanem a költségvetési szféra egészének bérkorrekciójára vonatkozott. Azaz 2000. évi, alig 10%-os keresetnövekedésünket mikor egészítik ki 13%-ra. A késlekedés számunkra elfogadhatatlan magyarázatát is többször – indokoltan – megkérdőjeleztük. Elkészült végre az a kormányrendelet, amelyről a KIÉT március 9-i ülésén alakította ki véleményét, és a kormány március 13-án hozta meg döntését.

Az egyszeri kifizetés jelenlegi formájában nem növeli a bérbázist, ezért a PSZ korábbi álláspontjának megfelelően olyan rendszer kidolgozását tartja szükségesnek, amely szerint az esetenkénti korrekció automatikusan épüljön be a bérekbe, azaz növelje az illetményeket. Reményünk szerint a SZEF–kormány-megállapodás alapján lehetőség nyílik ilyen megoldásra.

A kormányrendelet – amely várhatóan a Magyar Közlöny 2001/31. számában jelenik meg – néhány fontos részletét a következőkben foglaljuk össze.

- A keresetkiegészítés fedezetének számítási alapjául szolgáló létszám a 2000. december 31-i állapotnak megfelelő statisztikai állományi létszámmal egyezik meg.
- A közoktatási alágazatban a keresetkiegészítés egy főre számolt összege 23.869 Ft. A korrekció mértéke a 2000. évi keresetnövekedés függvényében alakul a közszféra más területein, általában kisebb a közoktatásban kiosztásra kerülő összegnél. Az egészségügyi és szociális ágazat – tekintettel a tavaly kapott keresetkiegészítésre – most nem részesül bérkorrekcióban.
- Amennyiben az ágazat szerint illetékes miniszter és a reprezentatív ágazati szakszervezet(ek) ágazati szintű megállapodást kötöttek a keresetkiegészítésnek a munkavállalók közötti felosztásáról, az intézmény köteles figyelembe venni a megállapodásban foglaltakat.
- A fenntartó önkormányzat 2001. március 22-ig értesíti intézményeit az őket megillető összegről, és az intézmény által megállapított kifizetési időponthoz igazodóan intézkedik a szükséges fedezet folyósításáról. Az intézmény legkésőbb 2001. április 10-ig – a havi illetményfizetéstől elkülönülten – gondoskodik a munkavállalókra megállapított keresetkiegészítés kifizetéséről.
- A közoktatás területén a keresetkiegészítés személyre szóló felosztását az Oktatási Minisztérium és a pedagógus-szakszervezetek közötti megállapodás alapján kell végrehajtani. E dokumentum legfontosabb előírásait az alábbiakban közöljük:

1. A bérkiegészítés végrehajtása során az intézmény részére központi költségvetési támogatásként eljuttatott összeg intézményen belüli felosztása keresetarányosan történik. Kiegészítésre jogosultak az intézményben 2001. március 13-án állományban lévő munkavállalók.
2. Az intézményi keresetarányok kiszámításának alapja a 2000. december havi állományi létszámhoz tartozó, a garantált illetményekből és a kötelező pótlékokból álló decemberi keresettömeg.
3. Az intézményi keresetarány százalékos mértéke egyenlő az intézmény részére keresetkiegészítés címén juttatott támogatás elosztva a 2. pontban meghatározott összeggel és szorozva 100-zal.

$$\text{keresetarány} = \frac{\text{keresetkiegészítés összege}}{\text{2000. december havi keresettömeg}} \times 100$$

A munkavállalók a bérkiegészítést a 2. és 3. pontban meghatározottak szerint (a 2000. decemberi havi kereset százalékos arányában) kapják. További differenciálásra nincs mód.

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

A Felnőttoktatási Tagozat Intézőbizottsága február 12-én ülésezett. Áttekintették az éves bérbesorolásokkal kapcsolatos, általuk összegyűjtött információkat; megvitatták a tagozati munka továbbfejlesztésének és kiterjesztésének lehetőségeit. Levélben fordultak a PSZ megyei és nagyvárosi titkáraihoz azzal a kéréssel, hogy közöljék a felnőttoktatással foglalkozó intézményeik címét a tagozattal. Ezekkel az intézményekkel közvetlen kapcsolatot szeretnének kiépíteni és bevonni őket a tagozati munkába. A Pedagógusok Lapja olvasóitól szívesen fogadják az ezekről szóló tájékoztatást a szerkesztőség címére.

Az Országos Nyugdíjasválasztmány Intézőbizottsága február 20-án tartotta ülését, amelyen a különböző érdekképviseleti szervezetekben végzett munkájukról számoltak be az IB tagjai. *Hargitai Károly* ismertette a Nyugdíjasok Országos Szövetsége tanácsülésének napirendjét. Az IB a NYOSZ munkatervéhez írásos javaslattal járult hozzá. *Rágyanszkí Györgyné* a Nyugdíjasok Országos Képviselete szociális bizottságának munkájában vett részt. Az IB állást foglalt az ott napirendre került témában: a GYED, GYES kiterjesztéséről a nyugdíjas nagyszülőkre. A vélemény alapgondolata az volt, hogy lehetővé kell tenni ezt a családok számára, de az illető nagyszülő nyugdíját ne szüneteltessék ez idő alatt (a tervezet ezt fogalmazta meg ugyanis). Elfogadták az ONYV 2001. évi munkaprogram-javaslatát. Véglegesítésére a március 20-i választmányi ülésen kerül sor.

A Szakoktatási Tagozat Intézmények Tanácsa február 27-én ült össze. Először *Borbáth Gábor* főtitkár adott tájékoztatást az aktuális érdekvédelmi kérdésekről. Őt követően *Cseh Sándor* elnök tartott előadást a szakközépiskola és szakiskola kerettantervéről; a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és rendjéről szóló OM-tervezetről; a szakképzési hozzájárulásról és az Emberi Erőforrásfejlesztési Alapról készült törvénytervezetről. Ezeket kézhez kapták a jelenlévők, hogy képviselt intézményeikkel is megismertethessék.

Az Adminisztratív és Technikai Tagozat küldöttértekezlete február 28-án tanácskozott. *Varga László* titkár adott tájékoztatást az aktuális érdekvédelmi kérdésekről, különös tekintettel az érintett dolgozói réteg bérének alakulására. Majd *dr. Selmeciné dr. Csordás Mária* jogtanácsos vezetésével konzultáció zajlott a végrehajtott bérbesorolási problémákról; a minimálbér bevezetése nyomán támadt feszültségekről; a részmunkaidős foglalkoztatás esetleges bevezetéséről a technikai dolgozók körében. A jelenlévők a területükről összegyűjtött és hozott problémákat vetették fel és kaptak rá jogilag pontos választ.

Végül az ülésen levelet fogalmaztak meg az országos vezetőségnek és a titkárságnak, amelyben vázolták az adminisztratív-technikai dolgozókat sújtó hátrányos intézkedéseket és kérték, hogy a PSZ 2001-2002. évi feladatai között kiemelten kezelje ennek a rétegnek az ügyét. Kezdeményezze a költségvetési törvény módosítását!

Az Országos Óvodai Tagozat küldöttgyűlését március 7-én tartotta. Az országos érdekegyeztetésről *Varga László* titkár tájékoztatott. Őt *Petránné Képes Gizella* minőségbiztosítási szakértő előadása követte főként a Comenius 2000 Közoktatási Minőségfejlesztési Programról.

Önkormányzati költségvetések jó és rossz megoldásai

Nem vitatható, hogy a közoktatás finanszírozásának alapvető kérdései a költségvetési törvény vitája, elfogadása során a parlamentben dőlnek el. A normatív támogatás formájában meghatározott állami források ugyanis az óvodák, iskolák, kollégiumok működési költségeinek nagyobbik hányadát biztosítják. *Ám a nevelési-oktatási intézményeket fenntartó önkormányzatok költségvetési döntései jelentősen javíthatnak vagy ronthatnak a helyzeten.* A helyi küzdelmekben, az önkormányzati érdekegyeztetésekben részt vevő PSZ-tisztségviselők nagyon sok gondot és kevesebb jó tapasztalatot jeleztek. Ezúttal egy jó és egy rossz példát adunk közre két hasonló nagyságú és funkciójú iskolavárosból, egyúttal régióközpontból: Székesfehérvárról és Debrecenből. A hasonlóságok mellett persze jelentős különbséget is tapasztaltunk a polgármesterek, testületi tagok szemléletében, az iskolaügy és a munkavállalók kezelésében.

A terjedelmi korlátok nem teszik lehetővé a helyi költségvetések egészének elemzését. Csupán azt a szeletet vesszük górcső alá, amelyik egy rossz kormányzati döntés következményeit és helyi kezelését mutatja be. *A rossz kormányzati döntés: a minimálbér negyvenezer forintra való emelése anélkül, hogy a közalkalmazotti illetménytáblát hozzáigazították volna,* vagy legalább valamilyen feszültségoldó lépéseket tettek volna. Nem volt nehéz előre látni az ezzel összefüggő gondokat, amit a PSZ 2000. májustól kezdődően folyamatosan jelzett, és konkrét megoldási javaslatokat is tett (a bértábla egészének arányosítása, különböző szakmai szorzók alkalmazása, a minimálbér végzettség szerinti differenciálása), ám ezek egyikét sem fogadták el, bár e tárgyban még parlamenti módosító indítványok is voltak. Íme, a példák az ostoba központi döntés helyi kezelésére a mások baklövését korrigáló, bölcs (székesfehérvári), illetve a hibát tetéző, korlátolt (debreceni) változatban.

Székesfehérvár megyei jogú város a 2001. évi költségvetési rendeletének megalkotása során, elfogadva a PSZ, illetve a városi érdekegyeztető tanács (ÉT) javaslatát, az illetménytábla D, E osztályába besorolt közalkalmazottak 8,75%-os bérfejlesztését (ahol a 40 ezer forintos minimálbér a legnagyobb feszültségeket okozta) +5%-kal megtoldotta. Természetesen a város korábban vállalt kötelezettségeit is teljesíti. Így például az étkezési hozzájárulást, bankszámlaköltség-térítést, önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjhozzájárulást. Sőt, a közgyűlési vitában elhangzott további ÉT-javaslatok (erdei iskola ügyeleti díjak, „gyerekes napok", felújítások stb. finanszírozása) is elfogadásra kerülnek. Mindezt úgy, hogy 2001. évre 1,5 milliárd forint hitelt kell felvenni a városnak, tájékoztatta lapunkat *Boldizs Kálmánné,* a városi ÉT szóvivője, a PSZ Fejér megyei titkára.

Debrecen megyei jogú város a minimálbér-emelésre hivatkozva visszavonta az 1999-es bértáblastop miatt a nem pedagógusok számára biztosított 13%-os munkáltatói illetménykiegészítést. A 2000-ben bevezetett 1,05-os szakmai szorzó révén a város ezt 8%-os kiegészítéssé apasztotta, majd 2001-ben ennek terhére oldotta meg a 8,75%-os illetménytábla alapján garantált béremelést. Azaz 2300 debreceni közalkalmazott bérfejlesztése idén 0,75%. A szemléletet jól tükrözi *Kósa Lajos* polgármester közgyűlésen elhangzott indokolása: „2001. évre a 40.000 Ft-os minimálbér belépése kapcsán a közalkalmazotti bértábla és a hozzátartozó végrehajtási rendeletek értelmezhetetlenné váltak, ezért került a Közgyűlés elé az a javaslat, melyet a jelen költségvetés is tartalmaz, hogy a 12.747 eFt/hó összeg kerüljön a rendszerből törlésre, mivel a minimálbérhez ennél magasabb összeg, 14.316 eFt/hó szükséges. Kétségtelen, hogy a nem pedagógus dolgozók közül azok, akiket a minimálbér nem érint, azok esetében a 8,75%-os bérfejlesztés nem érzékelhető."

Joggal polemizál ezzel a PSZ Debrecen Városi Bizalmi Testülete, amely nyomatékul sztrájkbizottságot is létrehozott. A kialakult helyzetet jól demonstrálja *Jenei Attiláné*, a PSZ Debrecen városi-körzeti titkára véleménye: – A polgármesteri vezetéssel történt kierőszakolt egyeztetés eredménye: egyszeri kompenzáció – 43 millió Ft, az elvont bér 40%-a, 14 ezer Ft/fő összegben, differenciálási kötelezettséggel lebontva intézményekre. Kifizetése szeptember hónapban lesz. Forrása: a 2000. évi pénzmaradvány lehet! A „szépséghibája" az összeg és módja mellett, hogy átszervezésekre készül az önkormányzat. Gazdasági egységek, karbantartók, konyhák vonatkozásában ez év június 30-ig döntés születik. Várható, hogy a 2300 főből sokan már nem lesznek az intézmény alkalmazásában. A bérelvonással kapcsolatban törvényességi kérdések is felmerülnek.

IRÁNY AZ EURÓPAI UNIÓ

Magyarországi bérek, szociális párbeszéd uniós mércével – kormányzati nézőpontból

Manapság a szociális párbeszéd, a bérek uniós felzárkóztatása a szakszervezeti fórumok, véleményközlések slágertémája. Elégtelen minősítése pedig divatos szlogen. Lapunk hasábjain is többször szerepeltek ezek a témák. Ezúttal ***Herczog Lászlót****, a Gazdasági Minisztérium EU-csatlakozással kapcsolatos bérfelzárkóztatásért felelős miniszteri biztosát kérdeztük meg. Hozzáértéséhez, illetékességéhez nem férhet kétség, hiszen a kezdetektől részese a hazai szociális párbeszédnek, sőt, e témakör tudományos munkásságában is jelentős szerepet játszik. Herczog László 1974-ben szerzett diplomát a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Pályakezdőként a Pénzügyi Szemle szerkesztőjeként dolgozott, majd 1977-88 között a PM tisztviselőjeként a bérszabályozás kérdéseivel foglalkozott. Doktori disszertációját „Javaslat a kollektív bértárgyalások hazai bevezetéséről" címmel 1983-ban védte meg. A nyolcvanas évek végén az ÁBMH főosztályvezetőjeként is a bérpolitika, a bérszabályozás és az érdekegyeztetés volt a munkaterülete. 1990-től – kormányzati ciklusoktól függetlenül – napjainkig a Munkaügyi Minisztérium, majd a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkára.*

A Pedagógusok Szakszervezete az érdemi párbeszéd elengedhetetlen feltételének tekinti, hogy az érintettek odafigyeljenek egymás szavára, alaposan ismerjék egymás véleményét, akár egyetértés, akár különbség mutatkozik. Ugyanakkor ahhoz is eminens érdekünk fűződik, hogy a kritikai elemzések sohase mellőzzék az önkritikai elemeket, a hibákat ne csak mindig a másik fél tevékenységében vegyük észre. Az is fontos konklúzió lehet valamennyiünk számára – feltételezve a fenti állapotot –, hogy a megalapozott bírálatot nem feltétlenül a lejáratás, a képrombolás motiválja. A Pedagógusok Lapja szerény lehetőségével, a különböző álláspontokat tükröző írások közzétételével ezt a szemléletet és gyakorlatot kívánja erősíteni. (Szerk.)

1. Hogyan értékeli a hazai szociális párbeszéd elmúlt évtizedét, átalakulását, visszatérő problémáit, helyzetét? Jelenleg mennyiben felel meg ez az EU-elvárásoknak? Milyen előrelépést szolgáló kormányzati, szakszervezeti és munkaadói-tulajdonosi teendőket lát e területen?

A szociális párbeszéd elmúlt évtizede szerepelni fog a tankönyvekben, hiszen erre az időszakra esik az intézményrendszer létrejötte. Az Érdekegyeztető Tanács és a Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa - bár gyakran került megalapozott vagy éppen elhamarkodott viták össztüzébe - egyértelműen pozitív szerepet töltött be azáltal, hogy szabályozott kapcsolatot teremtett a kormány és a szociális partnerek között, és ezzel hozzájárult a szociális béke megőrzéséhez. Ugyancsak nagy jelentőségű az 1992-ben hatályba lépett Munka törvénykönyve és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény, amelyek - többek között - megfogalmazták a munkahelyi szintű egyeztetés - így mindenek előtt a kollektív szerződés kötése és a reprezentativitás - szabályait. Fontos mérföldkőnek tekintem a Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat 1996. évi létrejöttét is.

Közismert, hogy a makroszintű érdekegyeztetés intézményrendszerének 1999. évi átalakítása nagy vihart váltott ki. A probléma azonban sokkal összetettebb annál, mint ahogyan a médiában ma oly divatos egy mondatos állítások – „Magyarországon megszűnt/nem működik az érdekegyeztetés" - megfogalmazzák. Az Érdekegyeztető Tanács funkciói nem vesztek el. A szociális partnerek valamennyi jogosítványa, némiképp kibővítve, 1999 áprilisában átkerült az akkor létrejövő Országos Munkaügyi Tanácsba. A gazdaságpolitikai, illetve a költségvetést és adórendszert érintő konzultációknak a Gazdasági Tanács, a gazdasági jogszabályok - gyakorlatilag a költségvetési és az adótörvények - egyeztetésének pedig a Pénzügyminisztérium adott otthont.

Ugyanakkor elhúzódott az átalakítás a költségvetési szférában. A KIÉT - bár 1998 végén, majd 2000 végén és 2001 elején is több ülést tartott - megszűnése eldöntött tény. A kormány és a SZEF között ez év március 9-én aláírt megállapodás azonban tartalmazza, hogy „… létre kell hozni a társadalmi párbeszéd - közalkalmazottak teljes körét átfogó - új fórumát …".

Számomra nem kétséges, hogy mind a régi, mind az új fórumok alkalmasak a hatékony párbeszédre és együttműködésre, sőt az 1999. évi reform pozitív választ adott néhány évek óta húzódó vitára (pl. a gazdasági és a munkaügyi egyeztetés intézményes szétválasztásával, vagy a részvétel szabályozásával az Országos Munkaügyi Tanácsban).

Az Európai Unió nem fogalmaz meg semmiféle elvárást a párbeszéd megvalósításának módjáról. Ez valószínűleg azért van így, mert az együttműködés formái hosszú, szerves fejlődés eredményeként különböző formákban jöttek létre az EU tagállamaiban. A szociális párbeszédnek nincsen egységes EU-modellje. Ugyanakkor az EU egyre nagyobb figyelmet fordít a szociális párbeszéd tényleges gyakorlatára, amely alapján megkockáztatható az a kijelentés, hogy ha egységes modell nem is létezik, de a szociális párbeszéd „egységes szellemisége" megragadható. Ez pedig az, hogy a szociális partnereket érdemben be kell vonni az őket érintő döntések előkészítésébe. Bizonyos területeken pedig - ide talán azok a szabályok értendők, amelyek egy országos vagy ágazati szintű kollektív szerződésben megfogalmazhatók - a szociális partnerek döntési jogosítványokat is kapnak. Amíg tehát egyfelől a legtöbb EU-tagállamban a makroszintű fórum rendszerek szegényesebbek, mint a magyarországi, addig a szociális partnerek tényleges befolyása, presztízse meghaladja a hazai gyakorlatot. Mindez azt mutatja, hogy a szociális párbeszéd helyzetének elemzését nem szabad leszűkíteni az intézményrendszer vizsgálatára.

A társadalmi párbeszéd új rendszerére javaslatot tevő, 1998. decemberi kormány előterjesztés is felhívta a figyelmet a sokoldalú megközelítés szükségességére. Az előterjesztés öt kritériumot említ: a politikai aspektusokat; a gazdasági helyzetből és lehetőségekből adódó érdekeket és érdekellentéteket; a partnerek magatartását; az egységes fogalomhasználatot és végül a párbeszéd intézményrendszerét.

Azt hiszem, nem tévedek, ha napjaink problémáinak magyarázatát az első és harmadik tényezőben, tehát a politikai és magatartásbeli körülményekben vélem felfedezni. Anélkül, hogy a „ki a hibás, ki a felelős" kérdést felvetném és megválaszolnám, talán érdemes felvázolnom azokat a körülményeket, amelyeket felelős kormányzati tényezők problémának tekintenek. A miniszterelnök még 1999 áprilisában a Gazdasági Tanács ülésén kifejtette, hogy a szakszervezetek a választási kampányban „rossz lóra tettek", azaz a legnagyobb ellenzéki pártot támogatták. Másfelől elvi problémát jelent, hogy amíg egy szakszervezet mindig érdekelt abban, hogy megállapodjon a kormánnyal, addig az ellenzéki pártok éppen a konfliktus fenntartásában, azaz a kormány alkalmatlanságának a felmutatásában érdekeltek. S miután több szakszervezeti vezető egyszersmind a legnagyobb ellenzéki párt frakciójának tagja, ezért a kormány sohasem tudhatja, hogy egy szakszervezeti felvetés „szakszervezeti" avagy „ellenzéki" indíttatású. Minden esetre a kormány úgy éli meg a történteket, hogy a szakszervezetek belföldön és külföldön egyaránt a kormányról kialakított kép rombolásán fáradoznak.

Itt fel lehetne sorolni a szakszervezetek kifogásait, panaszait, de ezeket az Olvasó jól ismeri, és egyébként sem én vagyok erre illetékes. Egy biztos: a kormány és a szociális partnerek, különösen a kormány és szakszervezetek közötti viszonyt mély bizalmatlanság, a vélt vagy valós sérelmek egymásra rakodó rétegei jellemzik.

Éppen ezért a legfontosabbnak a partnerek egymás álláspontja iránti beleérző képességének és toleranciájának javítását tartom, azaz: mindannyiunknak sokkal nagyobb erőfeszítéseket kellene tennünk egyfelől azért, hogy világosan megértsük a partnereink álláspontját és törekvéseit, másfelől pedig a mainál jóval intenzí-

vebben keressük azokat a megoldásokat, amelyek kölcsönösen elfogadhatók.

Ami a felek magatartását illeti, a szociális partnerek rendszeresen kritizálják a kormányzatot, amely - megítélésük szerint - formális egyeztetéseket folytat és nem törekszik megállapodásokra. Arról viszont nem hallhatunk, hogy a szakszervezetek - sportnyelven szólva - ugyanazt a játékot játszzák, és képtelenek alkalmazkodni, más taktikát találni a kormány korábbi kormányokéhoz képest megváltozott stílusára.

Azt pedig egyenesen luxusnak találom, hogy a szakszervezetek és a munkáltatók 6, illetve 9 országos konföderációba tömörülnek (vagy inkább osztódnak), mivel így nem képesek hatékonyan felhasználni az amúgy is szűkös anyagi forrásaikat, illetve a párhuzamosságok elkerülésével jobban hasznosítani szellemi kapacitásaikat.

Az Országos Munkaügyi Tanács, az EU Integrációs Tanács és a Nemzeti ILO Tanács alapvető reformokra nem szorul. A reprezentativitás régóta fel-felvetődődő kérdése azonban még ma sem megoldott. Ugyanakkor a Gazdasági Tanács mélyreható reformját szükségesnek látom. Ennek során egyrészt a stratégiai jelentőségű kérdések alapos megvitatásával, másrészt a szociális partnerek által felvetett problémákra adható megoldások megtalálásával lenne érdemes foglalkozni..

A hazai érdekegyeztetést a kormány centrális helyzete jellemzi. Ez alatt azt értem, hogy a fórumok, ezen belül a szociális partnerek elsősorban a kormány elképzeléseinek befolyásolására törekszenek, azaz megkísérlik törekvéseiket beépíteni a jogszabály- tervezetekbe. Ugyanakkor a szociális partnerek kevés figyelmet fordítanak egymásra, ritkán próbálnak közös javaslatokat, kétoldalú megállapodásokat kialakítani. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha a munkáltatók és a szakszervezetek egy kérdésben nem értenek egyet, akkor nem próbálnak kölcsönös kompromisszumra törekedve egymással megállapodni, hanem a kormányt ostromolják: az ő álláspontjukat tegye magáévá.

A költségvetési szférában a valamennyi közalkalmazottra kiterjedő új fórum létrehozása jelentős előrelépést hozhat. A fórum alapszabályát a résztvevők egy közös bizottságban dolgozzák ki. Emellett nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a tárcaszintű, illetve ágazati fórumok rendszeresen és érdemben működjenek.

2. A hazai szakszervezetek, munkavállalók EU-csatlakozásunk közeledtével egyre többször fogalmazzák meg elvárásaikat, illetve véleményüket a bérek uniós felzárkóztatásával kapcsolatban. A magyar kereseti viszonyok EU-átlaghoz való közelítésének milyen reális lehetőségeit látja a kétéves költségvetés és az idei bérmegállapodás tükrében, különösen a közszféra, s ezen belül is az oktatási ágazat vonatkozásában?

A magyar bérek elmaradása egy átlagos EU-tagországhoz képest közismert. A hazai átlagkereset valutaárfolyamon számolva az uniós átlagkereset ötödét sem éri el. Az ennél reálisabb, vásárlóerőparitáson végzett számítás szerint is a megfelelő mutató csak 30 százalék. A közelítés igénye tehát érthető. Azzal azonban tisztában kell lennünk, hogy a csatlakozás nem függeszti fel az alapvető közgazdasági törvényeket. A keresetek emelkedését természetes módon behatárolja a termelékenység javulásának üteme. A felzárkózásra éppen az ad esélyt, hogy a magyarországi gazdasági növekedés lényegesen meghaladja az EU-tagállamok átlagos növekedési ütemét, és remény van arra, hogy ez az állapot tartósan fennmarad. Elemzők azzal számolnak, hogy a csatlakozással a gazdasági növekedés 1 százalékponttal gyorsabb lehet, mint csatlakozás nélkül.

A költségvetési szférában foglalkoztatottak keresetét - a fentieken túl - a költségvetés helyzete, lehetőségei határozzák meg. Bár a gyors gazdasági növekedés egyértelműen többletforrásokat teremt, korlátozó tényezőkkel is számolnunk kell. Ilyen pl. az áfa 25%-os kulcsának csökkentése, illetve általában az adó- és járulékterhek mérséklése iránti általános igény, vagy kiadási oldalról az oktatás, az egészségügy, vagy éppen a honvédelem forráshiányának mérséklése. Mindent egybevetve, csak a hátrány fokozatos mérséklésére látok lehetőséget. Rövid távon - különösen valamennyi, a költségvetési szférában foglalkoztatottat érintően - nincs esély látványos javulásra. Ezt erősíti az a tény is, hogy az Országgyűlés kétéves költségvetést fogadott el, vagyis a lehetőségek többé-kevésbé adottak, legfeljebb abban reménykedhetünk, hogy a költségvetés kedvező alakulása esetén többletforrások keletkeznek.

A csatlakozással, a szabad munkaerőáramlás előbb-utóbb bekövetkező megvalósulásával a munkaerőpiac szerkezete is átalakul. Ez azt jelenti, hogy egyes szakmák fel-, míg más szakmák leértékelődésére kell számítanunk. Az „agyelszívás” ma is valós veszély.

Fentiekből az következik, hogy a pénz a jövőben sem lesz elég, azaz rá fogunk kényszerülni prioritások kialakítására. Nem hiszem tehát, hogy tartósan megvalósítható egy olyan bérpolitika, amely nagyjából azonos keresetnövekedésben részesíti a különböző ágazatokat és szakmákat. Valószínű, hogy az oktatás, az egészségügy és a kutatás ágazatokban alaptevékenységet végző foglalkoztatottakat (egészségügyi szakalkalmazottakat, kutatókat) tartósan előnyben kell részesíteni.

A felzárkózás tehát egyfelől pénzkérdés, másfelől viszont szükséges a bérrendszerek megújítása is. A kormány és a SZEF közötti megállapodás azt is tartalmazza, hogy szakértői szintű tárgyalásokat kezdenek a közalkalmazotti illetményrendszer korszerűsítéséről. Ennek során számos kérdés vár megválaszolásra. Valamennyi közalkalmazottra vonatkozóan egységes illetménytáblát működtessünk, avagy térjünk át az ágazati, szakmai illetménytáblákra? Hogyan hangoljuk össze az illetmény-rendszereket, valamint a költségvetési tervezési és szabályozási rendszereket? Így pl. helyes-e, ha a finanszírozás nem különbözteti meg a keresetek állandó (jogszabályban előírt) és mozgó elemeit? El kellene érni, hogy a bérmegállapodásokban a felek csak saját kompetenciájukban vállalja-nak kötelezettségeket. (Ma ugyanis a kormány csak a jogszabályokban rögzítetteket tudja garantálni, a kereset alakulását általában nem, hiszen az mások - önkormányzatok, intézmények - döntéseitől is függ. Ugyanakkor az önkormányzatok nem alanyai a bérmegállapodásoknak, így kötelezettségeket sem vállalnak.) Helyes-e az, hogy az önkormányzati szférában az intézmény a munkáltató és nem az önkormányzat? Mennyire határozza meg a bérek, keresetek alakulását jogszabály (akár egységes fix mértékben), avagy adjunk nagyobb mozgásteret az intézményeknek?

Ezekben és bizonyára még számos más kérdésben konszenzusra kell jutnunk és tartós - nem négyévenként változó - megoldást kell találnunk.

Bruttó havi jövedelmek az EU-ban és a tagjelölt országokban 2000-ben

Az EU 1814 euró (481.000 forint) értékű bruttó havi fizetési átlagával szemben a 10 csatlakozni kívánó ország 350,28 eurója (92.820 forint) áll. Ez a „magas” átlag a szlovén 920 (243.800) és a lengyel 515,6 eurónak (136.634) köszönhető. Magyarország az átlag alatt marad 331,9 eurós (87.950 forint) fizetési átlagával. A legkevesebből, 117,6 euróból a bolgároknak kell megélniük. *(Forrás:Deutsche Bank)*

ALÁÍRTÁK A KORMÁNY–SZEF-MEGÁLLAPODÁST

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) és a kormány között több mint egy éve folyó tárgyalások végül megállapodás aláírásához vezettek. 2001. március 9-én a kormány nevében dr. Stumpf *István miniszter, és a SZEF nevében* dr. Szabó *Endre elnök írta alá a dokumentumot. Ezt megelőzően a SZEF tagszervezeteinek vezető testületei, majd március 1-jén a SZEF Szövetségi Tanácsa vitatta meg a dokumentumtervezetet. Ezen az ülésen többségi döntéssel a konföderáció elnöke felhatalmazást kapott az aláírásra. A SZEF-hez tartozó 31 szervezetből kettő (az EDDSZ és a KKDSZ) ellene volt a megállapodásnak, kettő pedig (Mentős Dolgozók Szakszervezete, Informatikai Intézet Szakszervezete) tartózkodott. A mandátumok szerint 81 igen (köztük a PSZ 31 szavazata), 21 nem, 3 tartózkodás volt az arány.*

A szövetségi tanácsülést követő sajtótájékoztatón a SZEF vezetői a következőket hangsúlyozták: a szervezetek többsége azért döntött az egyezség mellett, mert felismerte: a közszféra alkalmazottai arra vannak ítélve, hogy a legfőbb munkáltatóval, a kormánnyal megállapodjanak. A konföderáció nem a kormány iránti lojalitásból írja alá az egyezséget, hanem a pragmatikus érdek-képviseleti politika alapján. A megállapodás nyitott a közszféra SZEF-en kívüli szakszervezetei (konföderációi) számára is. Aláírási készségét jelezte már – többek között – az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) is.

A nyolcoldalas megállapodásból – amelynek teljes szövege hozzáférhető a SZEF honlapján (www.szef.hu) – több, a közszféra munkavállalói szempontjából lényeges részletet emelünk ki.

A kormány 2001-ben kidolgozza a 2004-ig szóló EU-képzési programot, mely a közszektorban foglalkoztatottak felkészítését szolgálja. A kormány garantálja az EU-felkészítés központi finanszírozását, intézményrendszerét, valamint a felkészítésben való részvétel jogi és egyéb kereteit. A kormány lehetővé teszi, hogy a felkészítésben szakszervezeti tisztségviselők is részt vehessenek. A részvétel feltételeit külön megállapodásban rögzítik.

A kormány törekszik a közszolgáltatások és a közigazgatás ellátásának, valamint biztosításának a jelenleginél jobb, a szolgáltatást igénybevevők érdekeit és a szolgáltatások biztosításának optimális kereteit fokozottabban érvényesítő területi és intézményi struktúra megteremtésére. A felülvizsgálat alapelvei:

a decentralizáció,
a regionalizáció,
a településközpontra épített körzetközponti szolgáltatások,
a minőségbiztosítás,
a szolgáltató típusú közszolgálat megteremtése.

A szakszervezetek közreműködnek az állampolgári közszolgáltatások és közigazgatás optimalizálásában és az elektronikus kormányzás széles körű elterjesztésében.

A kormány vállalja, hogy 2001-ben áttekinti a közszektorban foglalkoztatott munkavállalók helyzetét, és a szakszervezetekkel egyeztetett intézkedéseket készít elő az egységesebb jogi szabályozás, az életpálya, valamint a jövedelmi viszonyok javítása, harmonizációja érdekében. A végső cél az EU-csatlakozással összhangban a GDP növekedésével arányos felzárkóztatás, a teljesítmények és a közszolgáltatás minőségének javítása.

A kormány vállalja, hogy a 2000. évi tényleges keresetalakulás ismeretében 2001 elején olyan egyszeri bérkiegészítést hajt végre, amely a 2000. évi KSH által mért tényleges átlagkereset-növekedést 13%-ra egészíti ki a közszféra mindazon főbb ágazatában (alágazatában, szakágazatában), ahol ennél kisebb keresetnövekedés valósult meg. A kormány a tervezett intézkedésről, annak részleteiről február-március folyamán tárgyalt az illetékes szakszervezetekkel. (Lásd lapunk 3. oldalán.)

A SZEF az eddig folytatott tárgyalások eredményének tekinti, hogy a kormány — a 2001-2002. évi költségvetési törvényben — javítja a közalkalmazottak és a köztisztviselők kereseti viszonyait, ezzel mérsékelve a versenyszférához viszonyított nagy kereseti lemaradást. Jelentősen emelkedik az országos minimális bér. A kormány az intézkedésekhez szükséges pénzügyi forrásokat az államháztartási alrendszerekben biztosítja.

A SZEF elengedhetetlennek tartja ennek a folyamatnak a folytatását. A kormány elismeri ezeknek az igényeknek a jogosságát, és minden rendelkezésére álló eszközzel elősegíti, hogy a következő években az intézményi szférában a versenyszférához képest nagyobb mértékben emelkedjenek az átlagkeresetek.

A kormány vállalja, hogy a 2002. év elején — amennyiben szükséges — bérkiegészítést valósít meg a szakszervezetekkel egyeztetve, azzal a céllal, hogy az éves átlagkereset növekménye érje el az inflációs ráta, valamint a GDP-növekmény felének megfelelő mértéket.

A felek ez év májusában áttekintik és értékelik a 2001. év elején esedékes bérintézkedések végrehajtásának tapasztalatait, és szükség esetén intézkedéseket kezdeményeznek a béremelésre vonatkozó törvényes előírások maradéktalan betartása és végrehajthatósága érdekében.

A felek megállapodtak abban, hogy szakértői szintű tárgyalásokat kezdenek a közalkalmazotti illetményrendszer korszerűsítéséről. Az illetményrendszer átalakítására vonatkozó javaslatok kidolgozásához a megállapodás szövege szakmai szempontokat felsorol.

A felek szorgalmazzák és támogatják, hogy a társadalmi párbeszéd ágazati/alágazati és területi (önkormányzati szintű) rendszere széleskörűen kialakuljon és hatékonyan működjön a közalkalmazotti szférában.

A felek egyetértenek abban, hogy létre kell hozni a társadalmi párbeszéd — közalkalmazottak teljes körét átfogó — új fórumát, amely megfelelő formában és illetékességgel működtetve a kormány és a szociális partnerek számára egyaránt haszonnal, kölcsönös előnyökkel járó funkciót tölthet be. Elősegítheti a közalkalmazotti jogviszony, a foglalkoztatási feltételek és az illetményrendszer törvényi szabályozása ún. ágazatközi elemeinek a megfelelő kialakítását, a differenciált ágazati érdekek szükséges és elégséges mértékű összehangolását. E kérdésről a felek haladéktanul elkezdik a szakértői tárgyalást egy közösen létrehozott szakmai bizottságban, azzal a céllal, hogy az új fórum a munkáját 2001. I. félév végéig megkezdhesse.

Együttes állásfoglalás a Munka törvénykönyve (Mt.) módosításáról

A SZEF Szövetségi Tanácsa és az ÉSZT Elnöksége 2001. március 13-án közös állásfoglalást alakított ki az Mt. tervezett módosításáról. A dokumentumról rövid összefoglalót adunk, és egyúttal felhívjuk a figyelmet arra, hogy a négy konföderáció által szervezett, ***2001. március 24-én 11 órakor Budapesten (Hősök tere) tartandó tiltakozó nagygyűlésen*** *a PSZ területi és helyi szervezetei saját mérlegelésük, döntésük alapján vehetnek részt. Központi szervezés nem lesz.*

A két testület megerősíti korábbi álláspontját: az Mt. módosítása túlterjed az Európai Unió által elvárt jogharmonizáció követelményein. A SZEF és az ÉSZT elutasítja a törvényben garantált pihenőidő csökkentését. Nem ért egyet azzal, hogy gyengítsék a dolgozó beleegyezése nélküli foglalkoztatásának jelenlegi korlátait, s ragaszkodik az alapbéren felül járó pótlékok megtartásához! Szorgalmazza, hogy a munkavállalókra kedvezőtlen módosítások kerüljenek ki az aktuális csomagból, s a Munka törvénykönyve általános felülvizsgálata során térjünk vissza a témára. Sajnálatosnak tartja, hogy a munkaadói szervezetek elutasították a szakszervezetek javaslatait, a kormány pedig erre hivatkozással egyoldalúan nem vállalta a szakszervezeti indítvány támogatását.

NYUGDÍJASAINK – A SZOLIDARITÁS LÉGKÖRÉBEN

Szakszervezetünk mindig is fontos feladatának tekintette, hogy törődjön nyugdíjas tagjaival: küzdjön azok megélhetési biztonságáért, nyugdíjuk tisztességes emeléséért, és tevékenyen részt vegyen szociális gondozásukban, társas életük megszervezésében, a koruk haladtával együtt járó megannyi lelki és testi nehézségeik enyhítésében – a közösség, a szolidaritás éltető erejével. Ennek a folytonos „gondviselésnek" szervezeti megnyilvánulásaként működteti a PSZ – alapszabálya értelmében – az országos és regionális nyugdíjastagozatokat, és ennek megvalósítását szolgálja már évek óta a Gárdonyi Géza Alapítvány is. Lapunkban újra meg újra szóltunk – hosszabban-rövidebben – idős kollégáink szervezeti életéről, mindennapjaikat élményekkel gazdagító tagozataik, klubjaik tevékenységéről. Ezúttal is ezt tesszük, egy megyei, két városi tudósítást közölve.

Győr-Moson-Sopron megyéből…

A megyében jelentős azoknak a pedagógusoknak a száma, akik nyugdíjaztatásuk után megszakítanak minden kapcsolatot az intézményükkel és a szakszervezettel is. A többiek attól függően, hogy kistelepülésen élnek vagy nagyvárosban, különböző módon szerveződnek. Sokan régi iskolájukba járnak vissza, illetve kapcsolódnak az általános nyugdíjasklubok munkájához. A megyében 94 nyugdíjasklub működik folyamatosan. Ezek legtöbbjében vezető szerepet vállalnak a nyugdíjas pedagógusok.

Nagyobb településeken közös programokon, rendezvényeken vesznek részt, tartják a kapcsolatot egymással, pl. Fertődön, Lébényben, Pannonhalmán, Fertőszentmiklóson, Kapuvárott. Nyugdíjasklubok működnek pl. Győrben, Sopronban, Csornán, Mosonmagyaróváron.

A klubok legnépszerűbb programjai a többnapos kirándulások, vetített úti beszámolók, történelmi, képzőművészeti, egészségügyi előadások, ünnepségek. A megyei PSZ a kistelepüléseken élő nyugdíjas oktatási dolgozókat is megtalálja üdülési ajánlataival. Csopaki üdülőjében biztosít számukra kedvezményes áron helyet annak ellenére, hogy teljes áron is értékesíteni tudná. A Sopronban és környékén élő nyugdíjasoknak már évek óta a Soproni Művelődési Otthon és Nyugdíjasklub olaszországi üdülést szervez a ferrarai Lions Club jelentős támogatásával (2 hét utószezonban).

Már ötéves hagyomány, hogy a decemberi megyei titkári értekezleten 2-3 nyugdíjas szakszervezeti tag kap elismerő oklevél, virág kíséretében 5-10 ezer forintos utalványt kiemelkedő szakszervezeti munkájáért.

A megyei nyugdíjastagozat vezetője *Horváth István* soproni nyugdíjas tanár.

Miskolcról…

A tagozat jelenleg 350 taggal működik, a rendszeres munkát nagyszámú vezetőség végzi, mely hetente összeül. Minden vezetőségi taghoz tartozik 30-35 fő, akiknek az életét, problémáit figyelemmel kísérik és segítenek, ha szükséges.

81 fekvőbeteg vagy 80 éven felüli mozgáskorlátozott tagjuk van. Őket rendszeresen felkeresik a vezetőségi látogatók egy-egy kis csomaggal. Évente két alkalommal: karácsonykor és pedagógusnapon szép ünnepséget szervez számukra a Miskolc Városi Bizottság. Aki nem tud részt venni, ajándékcsomagot kap. Ugyancsak a szakszervezet segítségével adnak segélyt a rászorulóknak, akik betegség vagy haláleset miatt nehéz helyzetbe kerültek. Az ünnepségeken emlékeznek meg az 50 éve szakszervezeti tagokról is.

Rendezvényeiken értékes orvosi és más egyéb tárgyú előadásokat hallgatnak. Szavaló- és énekversenyt is rendeztek a közelmúltban. Rendszeresen megtekintik a történelmi gyűjteményeket, kiállításokat. Minden évben szerveznek színházlátogatást. Összejöveteleiket évközben kulturális műsorral és tombolával összekötött teadélutánok színesítik.

Emlékezetesek a környező országokba szervezett utazásaik is. Az elmúlt évben Ausztriában Melken voltak, ahol az európai hírű apátságot tekintették meg. Többször jártak Szlovákiában és Erdélyben. Ebben az évben már a magas költségek miatt nem tudnak külföldre menni. Belföldi útjaik is jól sikerültek: voltak Debrecenben, Mezőkövesden, Nyíregyházán. Szalonnasütő kirándulásuk is maradandó emlék.

Kapcsolatot tartanak más klubokkal is és rendezvényeiket látogatják. Például felkeresték az ónodi nyugdíjasokat, és együttműködnek a tiszaújvárosi nyugdíjaspedagógus-szervezettel is.

A sokféle tevékenységet a tagozatvezető *Soós Károlyné* fogja össze. Krónikásuk, *Mészáros Istvánné* küldte a tudósítást a tagozat életéről.

Békéscsabáról…

1993 őszén alakult meg a Pedagógus Nyugdíjastagozat, közel 200 fővel. Tagjai sorába lépett a már 1978 óta rendszeresen működő Pedagógus Nyugdíjasklub kb. 80 fős tagsága is. Később – az újonnan nyugdíjba lépők részvételével – negyven taggal létrejött a Csabai Nyugdíjas Pedagógusok Baráti Köre is.

Közösségi életükrő szólva, havonta egy – délelőtti – szervezett (irodalmi, közéleti, társasági, egészségügyi stb.) programon vesznek részt. A tematikai foglalkozásokon kívül megülik a családi ünnepeket, melyek bensőségesek, és színesek a város oktatási intézményeinek színvonalas gyermekműsorai révén.

Évenként két-három kirándulást szerveznek hazánk történelmi, illetve földrajzi nevezetességének megtekintésére. Ezeket a kirándulásokat – az önkormányzat jóvoltából – pályázati pénzből tudják finanszírozni.

Tovább óhajtják bővíteni a programot egy öt előadásból álló sorozattal, melyet országos hírű előadók bevonásával akarnak vonzóvá tenni. Most dolgoznak szándékuk megvalósításán, közösen a Békéscsabai Megyei Könyvtárral, mely a foglalkozásoknak esztétikus, minden igényt kielégítő helyet biztosít, és közreműködik minden felmerülő probléma megoldásában. Sok hasznos segítséget kapnak a PSZ Városi Irodájától és a Kőrös Volán Rt-től is. A tagozatot *Kelemen Sándorné* vezeti.

PSZ AZ INTERNETEN

A PEDAGÓGUSOK, PSZ-TAGOK, INTÉZMÉNYVEZETŐK, OKTATÁSIRÁNYÍTÓK TÁJÉKOZÓDÁSÁNAK ÚJ, KORSZERŰ LEHETŐSÉGE

www.pedagogusok.hu; e-mail: pedagogusok@psz.datanet.hu

PEDAGÓGUSÁLLÁSOK

www.nepszava.hu/allasvadaszat; www.nepszava.hu/munkapiac

INGYENES INTERNET-HOZZÁFÉRÉSI LEHETŐSÉG

www.freestart.hu; www.kiwwi.hu

BUDAÖRSI ÁLDOZATOK

Február 13-án a *budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola* tanárai, dolgozói egyik országos napilapunkban negyedoldalas hirdetésben tették közzé felhívásukat. Egy másik, kormánypártinak tekintett napilap viszont nem közölte azt. A két hirdetés díját, 933.150 forintot az intézmény dolgozói adták össze. Tiszteletre méltó erőfeszítés, hiszen ez a felhívást aláíró 76 kolléga számára fejenként 12.278 forintot jelentett. Az összegnek egy kis része a másik hirdetés kiesése miatt megmaradt, így a következő lépésük, az ország valamennyi nevelési-oktatási intézményéhez március 8-án elküldött levelek negyedmilliós költségét ebből finanszírozhatták. Szándékaik szerint időről időre állásfoglalást tesznek közzé, amelynek megvalósítása komoly áldozatot jelent. Még Budaörsön is, ahol pedig a település kivételes helyzete, az átlagnál jóval magasabb önkormányzati források lehetővé teszik az alsó határon garantált illetménynél magasabb béreket is. Azt őszintén reméljük, hogy nem mások finanszírozzák az akciót, hiszen ebben az esetben, a valós tartalom ellenére, hiteltelen lenne a kezdeményezés és minden további lépés is.

A felhívás azzal a valóban felháborító ténnyel indul, hogy a 40 ezer forintra emelt minimálbér és a pályakezdő pedagógus fizetése között megalázóan kicsi a különbség. Ez bizony – a tudásalapú társadalom hirdetése, „építése" közepette – a kormányzat egyoldalú, a szakszervezeti véleményeket figyelmen kívül hagyó állásfoglalása által előidézett cinikus helyzet, amelynek felszámolására a PSZ és a SZEF már újólag kezdeményezésekkel élt.

Budaörsi kollégáink jogosan ostorozzák azt a szemléletet és gyakorlatot is, amely az „oktatást nem a jövő gazdasági és tudományos teljesítményét, egész életünk minőségét meghatározó stratégiai ágazatként, hanem rövid távú pénzügyi érdekeknek alárendelten kezeli. (…) Figyelmen kívül hagyják, hogy az oktatás jelenlegi teljesítményének negatív vagy pozitív hatásai csak évtizedek múlva jelentkeznek." (Idézet „A magyar közoktatás európai esélyei" címmel, a PSZ által 2000 áprilisában szervezett szakmai tanácskozás vitaindítójából.)

Sorra idézhetnénk tovább a felhívás megállapításaira, és a nevelőtestületeknek írott levélben megfogalmazott követelésekre rímelő pedagógus-szakszervezeti dokumentumrészleteket: az oktatás stratégiai jellegére, a bérfelzárkóztatásra, az oktatásfinanszírozásra, a minimálbérre, a bérrendszer módosítására, a pedagóguséletpálya-programra és sok más egyébre vonatkozó PSZ-kezdeményezéseket, bíráló elemzéseket. Tehát a felismerések, a célkitűzések nem új keletűek. Sajnáljuk, hogy budaörsi kollégáink ezeket nem velünk együtt mondják és követelik. Bizakodunk, hogy ez nem lesz mindig így.

A Pedagógusok Szakszervezetének megszólítása a felhívásban és az álláspontunkra való várakozás bizonyos tekintetben megtiszteltetésként is értékelhető, hiszen az Illyés Gyula Gimnáziumban senki sem tagja ugyan a PSZ-nek, mégis számon tartanak bennünket Nem így az intézmény vezetőjének egyik riportban közölt megállapítása, miszerint az érdekvédelem nevetséges célokért harcol, nevetséges eszközökkel. Úgy hisszük, hogy ez a vélekedés részben a realitásérzék-hiányból, részben a PSZ tevékenységének nem kellő ismeretéből fakad. Sajnáljuk ezt is, hiszen a PSZ-tagsággal együtt megkérdeztük, többször „harcba hívtuk" őket is. *Ám velünk együtt sohasem léptek. Sőt, a PSZ által szervezett 1995. december 15-i sztrájktól kifejezetten elhatárolták magukat a korabeli Magyar Hírlapban megjelent nyilatkozatukban. Akkor a közoktatásban alkalmazottak 82%-a sztrájkolt. Ám ők sztrájktörők voltak. Vajon miért?*

Reméljük, hogy a jövőben meghalljuk egymás szavát, és együtt haladhatunk. Nem lebeszélni szeretnénk őket szándékukról, jogos elégedetlenségük kifejezéséről, hanem megőrizni és együttes cselekvéssé formálni jobbat akarásukat, s nem utolsó sorban megóvni a további csalódásoktól, esetleg pénzkidobástól, a hit elvesztésétől. Hiszen alig egy hónappal a felhívás közzététele után több negatív élménnyel is szembesültek: felmentek a miniszterhez, és nem lett 120 ezer forint a pályakezdő középiskolai tanárok bére, s véleményük szerint megfelelő perspektívát sem kaptak. Az internetes üzenetváltások is egyre-másra mellékvágányra terelődnek, és sikerélményt az sem ad, hogy ha az ezernyi válaszadó 98%-a igenelt az oktatás stratégiai ágazat voltára, és 91%-a szükségesnek tartja az oktatásügyben dolgozók életkörülményeinek azonnali javítását. Az sem lehet vigasz, hogy a budaörsi felhívás alapján az SZDSZ közismert oktatáspolitikusa, aki az elmúlt időszakban oly „sokat tett" a magyar közoktatásért, a pedagógusbérek felemeléséért (lásd 1994-98 között), indulatos parlamenti interpellációban karolja fel a nemzet napszámosait. Mindezzel látványosan demonstrálva az oktatás ügyének feláldozását a pártpolitika oltárán.

Sajnos, a második lépésként elhatározott levél-aláírásgyűjtési akcióval kapcsolatban is sok a kérdőjel. Nem a rövid és hosszú távú követelésekkel, az oktatás stratégiai ágazattá tételével van baj. A szakszervezetek felszólításával sincs különösebb probléma, hacsak az nem, hogy olyan látszatot kelt, mintha az érdekvédelmi szervezeteknek eddig nem lettek volna követelései, akciói, tárgyalásai. A nagyobb gond az aláírásgyűjtéssel van. Hivatalos akciónak nem tekinthető, hiszen a jogi előírásoknak sem formai, sem tartalmi vonatkozásban nem felel meg. Az sem derül ki, kinek adják át az aláírásokat. Ilyen módon fennáll a veszélye annak, hogy az oktatáspolitikát éppen a pártpropaganda eszközévé silányítjuk, választási fogássá degradáljuk. Pedig igazi össztársadalmi üggyé, kormányzati ciklusokon átívelő, valódi stratégiai programmá akarjuk emeltetni.

Jól tudjuk, hogy az egyetakarás, a közös cselekvés, a tárgyalások, az akciók (komolyak vagy nevetségesek?) önmagukban nem garantálják a sikert. A PSZ vezetősége, több ezer tisztségviselője mind, aki részt vesz a helyi, területi és országos érdekegyeztetésben, legjobb igyekezete ellenére gyakran megtapasztalhatta a kudarcok keserűségét, a részeredmények keltette csalódásokat, s elviselte azt is, ha erőfeszítéseiért nem köszönetet, hanem szidalmat kapott. Ám töretlen hittel csinálják tovább, újra és újra kezdeményeznek, s ha kell és lehet, akciókat is szerveznek. Jól tudják valamenynyien, hogy az érdekvédelmi tevékenység egy csapásra általában nem hoz teljes sikert, jó esetben is csak részeredményeket, hiszen a döntéseket nem a szakszervezet, hanem a parlament, a kormány, az önkormányzat hozza, és ezekben a testületekben nemcsak pedagógusok ülnek. Azt is tudomásul kell venni – reálisan gondolkodva –, hogy az oktatás társadalmi üggyé tételében mi, pedagógusok sokat tehetünk ugyan, de önmagunkban kevesek vagyunk.

Mi sajátos lehetőségeinkkel befolyásolni próbáljuk a döntéshozókat: a tárgyalóasztalnál szakmai érvekkel, az országgyűlési és önkormányzati képviselők meggyőzésével; tagságunk aktivitására támaszkodva időszakonként akciókkal, különböző nyomásgyakorló eszközökkel.

Hogy milyen eredménnyel, olykor eredménytelenül, helyenként apróbb-nagyobb sikerekkel (részeredményekkel), azt jól mutatja évtizedes visszatekintésünk (lapunk hátsó borítóján) éppúgy, mint az idei esztendő. Hiszen a minimálbér fájó kudarca mellett a szeptemberi pedagógusbér-emelés mégiscsak az érdekvédelmi tevékenység részsikere.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a mégoly következetes, egész országot átfogó érdekvédelem „sikere" is csupán részeredményekben mérhető. Ez nemcsak a PSZ tapasztalata, ez általános jelenség. Az ad hoc fellángolások, sebtében összeállított felhívások, átgondolatlan vagy politikai manipulációnak kitett akciók, bár bizonyos szemszögből „jól mutatnak", nem segítik, esetleg inkább hátráltatják a megoldást. Akár tárgyalunk, akár tüntetünk, követeléseink tényleges súlyát a mögöttünk álló szakszervezeti tagság támogatása, létszáma, együttes ereje adja. Ezért várjuk budaörsi kollégáinkat is közénk. Minél többen vagyunk, minél nagyobb a hadseregünk, minél inkább képesek leszünk együtt lépni, átgondoltan cselekedni, annál jobbak győzelmi esélyeink.

Árok Antal

A JÓ KÖZÖSSÉGI MUNKA – HÁROM VETÍTÉSBEN

Tavaly, decemberi számunkban közöltük (9. o.), hogy november 22-e, a magyar közoktatás napja alkalmából öt PSZ-szervezet, illetőleg intézmény kapta meg a szakszervezetünk alapította ***Eötvös József-emlékplakettet.*** *Közülük – a nyírbátoriak, a szolnokiak és a pápaiak után – most a* ***kecskeméti Arany János Általános Iskolát*** *mutatjuk be. Mégpedig három megnyilatkozás nyomán.*

A NEVELŐTESTÜLET

A kecskeméti Arany János Általános Iskola tanárai vagyunk. Intézményünkben 52 tanár tanítja a közel 750 tanulót.

Elődeink útját folytatjuk, akik egy gyermekközpontú, személyiségfejlesztő iskola alapjait teremtették meg. Nevelő-oktató munkánk során arra törekszünk, hogy hagyományainkat ápoljuk, eredményeinket növeljük.

Kiemelt területként kezeljük a nyelvi (anyanyelvi, idegen nyelvi), természettudományi, az egészséges életmódra való és az erkölcsi nevelést. Szakköri tevékenység választásával segítjük gyermekeink tudásának gyarapítását, érdeklődési körük bővítését. A hétköznapokat gazdag diákönkormányzati programokkal színesítjük. A különböző versenyeken lehetőséget kapnak tanulóink a megméretésre. Szülők, diákok, tanárok együttműködését segítik a közös kirándulások, rendezvények.

HIBÓ PÉTERNÉ pedagógus

A Fóti Gyermekvárosban kezdtem pályámat, ahol segítő, összetartó, igényes szakmai közösségben dolgozhattam. Házasságkötésem révén kerültem 1975-ben Kecskemétre, az akkor Molnár Erik nevét viselő általános iskolába. Az új munkahelyemtől természetesen tartottam, de kollégáim segítették beilleszkedésemet. Olyan munkatársakat ismerhettem meg, akiknek szakmai tudása és embersége ma is példakép előttem. Minden napomon igyekszem ahhoz a mércéhez igazodni, amit ők állítottak.

Tovább él a gyakorlat, hogy a tapasztalt kollégák átadják iskolánk hagyományait, szakmai követelményeit az „újaknak". A tantestületi kirándulások, a közös névnapok, a nőnapi és pedagógusnapi megemlékezések pedig segítik, hogy ne csak a munka során, hanem oldottabb körülmények között is találkozhassunk.

Munkábaállásom óta tagja vagyok a szakszervezetnek. Napjainkban megnőtt a munkavállalók szervezettségének jelentősége. Nevelőtestületünk felismerte ennek fontosságát. Örömmel fogadjuk a törekvést, hogy országos szinten a szakszervezeti vezetők közösen dolgoznak a munkavállalók érdekeinek érvényesítésén. Szakszervezeti titkárunk, *Kégel Tamásné Kőri Judit* rendszeresen tájékoztat bennünket a megyei és országos történésekről és akciókról. Hiszem, hogy csak együtt érhetjük el helyzetünk javulását, ezért vettem részt minden megmozduláson számos kollégámmal együtt. Jutka olyan vezető, akire mindig számíthatunk. Ha gondunk van, megbízhatunk őszinte segítő szándékában.

NAGYNÉ NYEKITA ILONA igazgató

Változó társadalmunk egyre többet vár tőlünk, pedagógusoktól. Készek vagyunk a megújulásra, szakmai tudásunk gyarapítására. Oly módon szeretnénk alkalmazkodni a változásokhoz, hogy mellette megőrizhessük egyéni arculatunkat. Az iskola a gyermekekért van. Nevelőtestületünk naponta lelkiismeretes munkával, tudása legjavával a tanulók sokoldalú személyiségfejlesztését szolgálja. Munkánk eredményességét az iskolánkból kikerült tanulók helytállása igazolja.

1983 óta dolgozom az Arany János Általános Iskolában. Már akkor is „pezsgő" szakszervezeti élet folyt az intézményben, s ez azóta is tart. A szó szoros értelmében a dolgozók érdekvédelmi képviselete a PSZ.

Az iskolavezetéssel együttműködő szakszervezeti titkárunk segíti a közösségformálást, a jó munkahelyi légkör megteremtését. Támogatja a kollégákat, az iskolavezetés munkáját, munkaidő-beosztás, jutalom, minőségi bérpótlék ügyében. Az arra rászorulók segélyezése sem hiányzik (szociális, temetési segély), valamint az üdültetés megszervezése. A közösségi életet szolgálják a különböző rendezvények is: Télapó-műsor és -ajándék a pedagógusok gyermekeinek, unokáinak; szakszervezeti kirándulás; tanévzáró vacsorához, pedagógusnapi rendezvényhez való hozzájárulás stb.

Naprakészen figyelemmel kíséri a bérfejlesztéssel, munkakörülményekkel kapcsolatos eseményeket, és kiáll a tagságért, eredményesen. Mindez tettre kész „agilis" egyéniségének köszönhető.

Nem véletlenül választották meg Jutkát városi szakszervezeti titkárrá. Azóta nemcsak az Arany János Általános Iskoláért, hanem a város valamennyi PSZ-tagjáért tevékenykedik. A dolgozók érdekeit úgy tudja képviselni, hogy közben az intézmény vezetőivel együtt tud működni, képes az érdekek összehangolására.

Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy az Eötvös József-emlékplakettet sikerült megkapnunk. 2000. december 20-án ünnepélyes keretek között vette át Jutka az emlékplakettet *Borbáth Gábor* főtitkártól.

Köszönöm a megtiszteltetést intézményünk valamennyi dolgozója nevében a Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetőségének.

A társadalmi szervezetek pénzügyi-gazdasági tevékenységével kapcsolatos változások

Összeállításunkat a PSZ-szervezetek gazdasági-számviteli munkájának segítése céljából tesszük közzé.

A számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény, amelyet legutóbb a 2000. évi C. törvény módosított, valamint e törvény végrehajtására kiadott 224/2000. (XII. 19.) korm. rendelet szabályozza a szakszervezetek gazdálkodását is. A társadalmi szervezetek (szakszervezetek), alapítványok, közalapítványok stb. az egyéb szervezetek körébe tartoznak. A legutóbbi módosítások többek között a beszámolókészítési és könyvvezetési kötelezettségekben hoztak változást. Tájékoztatónkat a 2000. január 1-től hatályos változások, előírások figyelembevételével állítottuk össze.

Beszámolási kötelezettség

Az a szervezet, amelyik egyszeres könyvvitelt vezet, egyszerűsített beszámolót készít, kettős könyvvitel vezetése esetén egyszerűsített éves beszámolót kell készíteni. A beszámoló készítése – a törvény szerint – ún. üzleti évre vonatkozik, nálunk ez a fogalom a naptári évvel (I. 1-XII. 31-ig) megegyezik. A beszámolónak része az eredménykimutatás. A társadalmi szervezetnek a vállalkozási tevékenységéhez és az alaptevékenységéhez kapcsolódó ráfordításokat (költségeket) a bevételek arányában meg kell osztani. A beszámolót és az eredmény levezetését május 31-ig kell elkészíteni, és a jóváhagyásra jogosult testülettel el kell fogadtatni.

Könyvvezetési kötelezettség

Az a társadalmi szervezet, amelynek két, egymást követő évben az éves összes bevétele évenként nem haladja meg az 50 millió forintot, egyszeres könyvvitelt vezethet (naplófőkönyvben könyvelhet).

Kettős könyvvitelt annak a társadalmi szervezetnek kell vezetni, amely két, egymást követő évben az alaptevékenységéből (tagdíjbevétel) és a vállalkozási tevékenységéből származó éves bevételeinek az együttes összege évenként meghaladta az 50 millió forintot.

A társadalmi szervezet választhatja a kettős könyvvitel alkalmazását akkor is, ha az 50 millió forintot nem éri el két, egymást követő évben a bevétel, de fordítva nem lehetséges, vagyis a kettős könyvvitel vezetése kötelező, ha az értékhatárt elérte a szervezet. A könyvvezetés során elkülönítetten kell kimutatni az alap- és vállalkozási tevékenységből származó bevételeket és kiadásokat.

A 2000. évi beszámoló elkészítésénél még a 219/1998. (XII. 30.)

korm. rendelet előírásai szerint kell eljárni, illetve a 114/1992. (VII. 23.) korm. rendelet 7. § (1) bekezdésének alkalmazásával. A 2001. évi beszámoló készítését már a 224/2000. (XII. 19.) korm. rendelet határozza meg. A 2001. éves beszámoló elkészítéséhez az év végén segítséget adunk, amelyre azért is szükség lesz, mert megváltozott a mérleg tartalma és a fogalmak is.

Könyvviteli szolgáltatás

A vállalkozási tevékenységet is folytató szervezetnek a könyvviteli szolgáltatásokat 2003. január 1-jétől kizárólag mérlegképes könyvviteli képesítéssel rendelkező végezheti. Ezek a feladatok a következők:

- beszámoló készítése,
- számlarend készítése,
- szabályzatok készítése,
- beszámoló elemzése,
- pénzügyi feladatok irányítása.

Az ilyen személynek a képesítésen túl hároméves gyakorlattal, büntetlen előélettel és magyar állampolgársággal is rendelkeznie kell. Mentesül a szervezet az ilyen végzettséggel rendelkező alkalmazásától, amennyiben nincs vállalkozási tevékenysége, vagy ha van is, de 2 éven belül a vállalkozási tevékenység bevétele az 5 millió forintot két, egymást követő évben nem haladta meg.

A könyvvizsgálat

Annál a társadalmi szervezetnél kötelező a könyvvizsgálat, ahol a vállalkozási tevékenység bevétele a naptári évet megelőző két év átlagában meghaladja az 50 millió forintot. A beszámolót V. 31-ig kell elkészíteni és a jóváhagyásra jogosult testülettel elfogadtatni. Nyilvánosságra hozni nem kell.

Számlarend, számlatükör

Az új számviteli törvényről szóló 2000. évi C. törvény előírja, hogy a kettős könyvvitelt alkalmazó szervezetek az egységes számlakeret előírásai szerint kötelesek számlarendet készíteni. Annak érdekében, hogy minden számla tartalma pontosan meghatározott legyen, és a könyvelés során a megfelelő helyre kerüljön, számlatükör kialakítására is szükség van. Azoknak a szervezeteknek, amelyek a kettős könyvvitelt alkalmazzák a gazdasági események rögzítésére, megküldjük részletes számlakeretünket, amelynek segítségével kialakíthatják a sajátságuknak megfelelőt.

A törvény értelmében az alapelvek szerint a szervezet adottságainak leginkább megfelelően el kell készíteni a számviteli politikát is. Ennek keretén belül rögzíteni szükséges a gazdálkodásra jellemző szabályokat:

- leltárkészítést és leltározási szabályzatot;
- pénzkezelési szabályzatot;
- eszközök és források értékelési szabályzatát;
- a számlarendet.

A szabályzatok közül a társadalmi szervezeteknek csak azokat kell elkészíteni, amelyekre a gazdálkodásuk során szükség van (pl. ha nincs leltározandó készletük, vagy nem kettősen könyvelnek, ilyen szabályzatot nem kell készíteni). Pénzkezelési szabályzatra minden gazdálkodó szervezetnek szüksége van. A szervezeteknek részletes útmutatót küldünk az elkészítéshez.

Reprezentáció, ajándék

A reprezentáció címén adott természetbeni juttatások adómentessége megszűnik 2001-től. A reprezentáció értéke után, akárcsak más természetbeni juttatás után, a kifizetőnek kell megfizetni a 44%-os adót, a juttatást követő hónap 12-éig. Emellett a kifizetőnek 11%-os egészségügyi hozzájárulást is kell fizetnie. Ha a társadalmi szervezet értekezletek alkalmával megvendégeli a tisztségviselőket (ha csak egy kávét is ad), az adóköteles természetbeni juttatásnak minősül.

Adómentesen adható

Adómentes ajándékot a kifizető évente továbbra is legfeljebb háromszor adhat, maximum 500 Ft-ig. Megszűnt az a korlátozás, hogy ezt a tárgyjutalmat családi, egyházi vagy állami ünnepekhez kötődően lehet adni.

A társadalmi szervezettől, egyháztól évente egy alkalommal kapott, valamint a vetélkedőn és versenydíjként kapott tárgyjutalom értékéből az 5.000 Ft-ot meg nem haladó összeg továbbra is adómentes. (Az értékpapír nem minősül tárgyjutalomnak.)

A társadalmi szervezetek adómentesen adhatnak temetési segélyt az elhunyt házastársa vagy egyeneságbeli rokona részére. Mivel a Pedagógusok Szakszervezete alapszabályában rögzítésre került, hogy ellát önsegélyező feladatot is, ezért rendkívüli rászorultság esetén szociális segély is folyósítható, amelynek mértékét a szervezet anyagi helyzete határozza meg.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekre vonatkozó jogi szabályozás

A nevelésügynek ez a speciális területe az utóbbi időszakban jelentős átalakuláson ment keresztül. Az intézmények működését, a vezetők és alkalmazottak tevékenységét egyaránt számtalan új előírás, jogszabálymódosítás érinti, amelyek áttekintése és alkalmazása még a szakemberek számára is nehézséget okoz. Ezért a PSZ Országos Irodájának szakértői, *dr. Horváth Péter* és *Dudás Lilian* segédanyagot készítettek a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben dolgozó szakszervezeti tisztségviselők, intézményvezetők számára. Ezt a dokumentumot a lap terjedelmi korlátai miatt teljes egészében nem tudjuk közreadni, csak néhány részletet közlünk. (A segédanyag a PSZ területi irodáinál hozzáférhető!)

A terület legfontosabb jogszabályai:

- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.);
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.);
- A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény;
- A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény;
- A Kjt. végrehajtásáról szóló 138/1992. (X. 8.) korm. rendelet a közoktatási intézményekben;
- A Kjt. végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) korm. rendelet a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban;
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet;
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet;
- A 260/2000. (XII. 26.) korm. rendelet a szakmai szorzó alkalmazásával meghatározott közalkalmazotti illetményre jogosító egyes munkakörökről szóló 29/2000. (III. 8.) korm. rendelet módosításáról.

A továbbiakban a segédanyag *pótlékokra* vonatkozó részét közöljük.

- *vezetői pótlékok* mértékét a 257/2000. (XII. 26.) korm. rend. 4. sz. melléklete tartalmazza;
- *címpótlékok* mértékét a 257/2000. (XII. 26.) korm. rend. 4. sz. melléklete tartalmazza;
- *munkahelyi pótlék* – pótlékalap 100%-a [15. § (2) bekezdés a) pontja];
= pszichiátriai betegeket, szenvedélybetegeket, fogyatékosokat ellátó intézményekben: orvos, ápoló, gondozó (osztályvezető és vezető ápoló is),
= hajléktalanok otthonában, rehabilitációs intézményben: orvos, ápoló (osztályvezető és vezető ápoló is),
= átmeneti szálláson, éjjeli menedékhelyen, nappali melegedőben: szociális munkás,
= szociális intézmények mosodáiban: szennyes átvételével foglalkozó közalkalmazott,
- *munkahelyi pótlék* – pótlékalap 50%-a [15. § (2) bekezdés b) pontja];
= bentlakásos szociális intézményekben a gondozást közvetlenül végzők;
- *munkahelyi pótlék* – pótlékalap 200%-a [15. § (3) bekezdés];
= módszertani feladatokat ellátó intézményvezető;
- *gyámsági pótlék* – pótlékalap 50%-a [15. § (4) bekezdés];
= gyámsági ellátást végző közalkalmazottak (hivatásos gyám nem kaphatja);
- *speciális otthoni pótlék* – pótlékalap 50%-a [15. § (5) bek.];
= speciális gyermekotthon, javítóintézet: nevelő, gyermekfelügyelő, gondozó, család- és utógondozó, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, munkaoktató, orvos, ápoló;
- *gyógypedagógiai pótlék* – pótlékalap 25%-a [15. § (6) bek.];
= bölcsődében fogyatékosok habilitációját végző közalkalmazott;
= 0-3 éves korú gyermek gyermekotthonban fogyatékosok habilitációját végző gondozó, utógondozó;
- *egymás mellett* ezek a pótlékok nem folyósíthatók [15. § (9) bekezdés];
- *kollektív szerződés* ennél magasabb pótlékot is megállapíthat [15. § (7) bek.] és 25-100% mértékben más pótlékot is megállapíthat [15. § (8) bek.].

ÜDÜLÉS – SZAKSZERVEZETI SZERVEZÉSBEN

AZ ORSZÁGOS IRODA

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a PSZ központja az idén is szervez üdültetést **Balatonföldváron** és **Mátraszentlászlón.** (A PSZ balatonalmádi üdülőjét ez évtől az ágazati vagyonmegosztás alapján a PDSZ használja.)

A turnusok nyolcnaposak, félpanziós ellátást biztosítanak. A balatonföldvári üdülőben a szobák fürdőszobásak, a másikban csak hidegvizes mosdó található a szobákban. A fürdést a külön épületben levő zuhanyozó biztosítja. A szobákat az első napon 12.00 h-tól lehet elfoglalni, és az utolsó nap 9.00 h-ig el kell hagyni. Erre azért van szükség, mert folyamatos az üdülés igénybevétele.

A turnusok időpontjai a két üdülőben: 1. VII. 3-tól VII. 10-ig, 2. VII. 10-től VII. 17-ig, 3. VII. 17-től VII. 24-ig, 4. VII. 24-től VII. 31-ig, 5. VII. 31-től VIII. 7-ig, 6. VIII. 7-től VIII. 14-ig, 7. VIII. 14-től VIII. 21-ig.

Turnusonként kiadható beutalók száma: Balatonföldváron 22 db 2/2-es (88 fő részére), Mátraszentlászlón 36 db ötszemélyes faház (180 fő részére).

A beutalók árai. BALATONFÖLDVÁRON: 1 fő: 18.800 Ft, 2 fő: 37.800 Ft, 3 fő: 56.700 Ft, a pótágy: 14.200 Ft. Nyugdíjas kollégákat IV. 29-től VI. 20-ig fogad az üdülő félpanzióval 2.110 Ft/fő/nap áron. Az idegenforgalmi adó felnőtteknek éjszakánként 300 Ft. MÁTRASZENTLÁSZLÓN: 1 fő: 16.000 Ft, 2 fő: 32.000 Ft, 3 fő: 48.000 Ft, 4 fő: 64.000 Ft, 5 fő: 80.000 Ft. Az idegenforgalmi adó felnőtteknek 150 Ft éjszakánként.

Szarvason ugyancsak szervez családos üdültetést a központ. A Holt-Körös partján, az arborétum szomszédságában 13 db, egyenként 4 személyes, fürdőszobás faházban az üdültetést az alábbiak szerint lehet igénybe venni.

Turnusok és áraik: 1. VII. 2-től VII. 8-ig, 2. VII. 9-től VII. 15-ig, 3. VII. 16-tól VII. 19-ig, 4. VII. 23-tól VII. 29-ig, 5. VII. 30-tól VIII.
5-ig, 6. VIII. 6-tól VIII. 12-ig, 7. VIII. 13-tól VIII. 19-ig, 8. VIII. 20-tól VIII. 26-ig. A turnusok ára házanként 24.000 Ft + 12% áfa, mindegyik 7 napos, kivéve a 3.-at, mely 4 napos és ára 16.000 Ft + 12%-os áfa. Nyugdíjasturnus 6.000 Ft+12% áfa/fő. Az üdülés díja csak a szállásköltséget foglalja magában, a jól felszerelt konyhában lehetőség van az ételek elkészítésére. A helyszínen ebédet odaszállítással tudnak biztosítani 300 Ft-os áron.

Jelentkezni kizárólag a PSZ területi (megyei, megyei jogú városi, fővárosi) irodáinál lehet.A befizetések is itt történnek.

Az összegyűjtött igényeket a területi irodáknak *legkésőbb május 10-ig* kell eljuttatni a PSZ Országos Irodájához.

Elő- és utószezonban üdülőink iskolás csoportokat is tudnak fogadni. Ilyen igény esetén kérjük, hogy az üdülővezetőkkel telefonon vagy írásban előzetesen egyeztessenek a jelentkezők.

Az üdülők címei és telefonszámai:

8623 *Balatonföldvár*, Báthory u. 40-42. Telefon: 84-340-224
3235 *Mátraszentlászló*, Kossuth u. 32. Telefon: 37-376-443
5540 *Szarvas*, Erzsébet liget Telefon: 66-312-480

A felsoroltakon túl a PSZ területi és városi szervezetei az ország különböző helyein szerveznek üdülést. Ezekről az adott PSZ-irodáktól lehet tájékoztatást kérni.

A HUNGUEST Travel Nemzeti Üdülési és Utazási Iroda által kibocsátott, névreszóló üdülési csekket a sajátszervezésű üdültetésnél nem lehet felhasználni.

Természetbeni juttatásként adómentes a munkáltatótól kapott üdülési csekk értékének 50%-a, de több kifizető esetében is legfeljebb évi 20 ezer forint erejéig kaphat hozzájárulást a munkavállaló. A területileg illetékes HUNGUEST Irodánál lehet az igénybevételt megszerezni.

Síkhegyi Magdolna
osztályvezető

BALATONSZEPEZDEN (Dózsa Gy. u. 63.) a Horizont üdülők irodájának szervezésében igénybe lehet venni fürdőszobás, erkélyes, Balatonra néző szobákban az üdültetést. A félpanziós igénybevételi díj 2.920 Ft/fő/nap. Jelentkezni lehet: 257-6158, 257-9983, 84/340-224 telefonszámokon.

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

A megyei szervezet 2001-ben is meghirdeti kedvezményes üdülési lehetőségeit **Csopakon**, a Fürdő u. 27-29. és a Hársfa u. 12. sz. alatti üdülőjében. A vendégek elhelyezését 2-3-4-5 ágyas, fürdőszobás szobákban tudják biztosítani. A közös társalgóban tv is van. Főzni lehet mindegyik épületben, amelyek a Balatontól, autóbuszmegállótól kb. 5 percre találhatók. A strand közelében – olcsón – ebédet és vacsorát be lehet fizetni. (Ez nem szerepel a beutalójegyek árában.)

A beutalójegyek ára 1 hétre (6 éjszaka), személyenként: szakszervezeti tag részére elő- és utószezonban: 8.000, főszezonban 11.000, nyugdíjasok részére (csak elő- utószezonban): 4.500,- Ft. A beutaló ára nem tartalmazza az üdülőhelyi díjat (minden 18 éven felüli vendég után éjszakánként/fő: 300,-).

A jelentkezés határideje: 2001. március 30. Az igényeket levélben, személyesen vagy telefonon kérik a PSZ Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezet, 9022 Győr, Szent István út 51. címén, tel/fax: 96/320-545 (dr. Jáki Katalin vagy Hanis Tiborné).

A megyei szervezet szívesen adja ki az üdülőt – a tanév során – tanulmányi kirándulásra is, iskolai csoportoknak.

VESZPRÉM MEGYE

A PSZ megyei képviselete a **hévízi** egyemeletes, tetőtérbeépítéses üdülőjében (a fürdő 10 pernyire van) 4 db 2 ágyas, hideg-melegvizes mosdókkal ellátott szobában, valamint 2 db 2 ágyas és 1 db 3 ágyas manzárdszobában fogad vendégeket, az előszezonban (március-április), a főszezonban (május-szeptember) és az utószezonban (október-december).

Edényekkel felszerelt konyha, mikrosütő, hűtőszekrények állnak a beutaltak rendelkezésére. A fürdőszobák és WC-k (szintenként 2-2) a folyosóról nyílnak.

Érdeklődni és jelentkezni a következő címen lehet: Pedagógusok Szakszervezete Veszprém Megyei Képviselete, 8200 Veszprém, Budapest út 8. Telefon: 88/428-455/48-as mellék.

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE (PSZ)

Az oktatási ágazat reprezentatív érdekvédelmi szervezete.

Képvisel • Segít • Szolgáltatást nyújt ► Élj a felkínált lehetőségekkel!

HA EGYÜTT LÉPSZ, TÖBBRE MÉSZ! HA VELÜNK LÉPSZ, CÉLBA ÉRSZ!

AZ MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR ISMÉT AZ ÉLEN

Az MKB Nyugdíjpénztár – amely a múlt évi fúziót követően az oktatási ágazat nyugdíjpénztára is, hiszen a Pedagógus Nyugdíjpénztár ennek tagozataként működik – nemcsak az egyik legnagyobb önkéntes pénztár, hanem a legjobbak közé is tartozik. Egyrészt megbízhatóan és kis költséghányaddal működik, másrészt befektetési politikája révén évről évre kiemelkedő hozamot ér el.

A 2000. évben például az egyéni számlákon jóváírt nettó hozam mind a magán-, mind az önkéntes ágon 11%. Más országos nyugdíjpénztárak átlaghozama, az előzetes hírek szerint, ettől jelentősen elmarad. A hozamkülönbségek különösen a magasabb összegű megtakarítások esetén jelentenek veszteséget, amelyek az éves hozamjóváírások kapcsán szembetűnőek lehetnek. Ám ez a kisebbik probléma, hiszen a pénz- és tőkepiaci folyamatoktól, a nyugdíjpénztár vagyonkezelési stratégiájától függően a hozamok évről évre változhatnak.

Ennél sokkal nagyobb gondot jelenthet, ha egy nyugdíjpénztár a szakszerűtlen irányítás következtében törvénysértő módon, a tagok érdekeit veszélyeztetve működik. Sajnos, erre is van példa. *A Premier (Partner) Országos Önkéntes Nyugdíjpénztár működését a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felfüggesztette 2000. december 14-i határozatával, és zárolta számláit, valamint kezdeményezte felszámolását.* Így a Pénztár nem vehet fel új tagokat, átlépéseket nem bonyolíthat, nyugdíjszolgáltatásokat nem nyújthat, még adóigazolást sem adhat ki. Ezáltal mintegy harmincezer nyugdíjpénztári tag került nehéz helyzetbe. Köztük, sajnos, sok pedagógus is, akik annak idején nem a Pedagógus Nyugdíjpénztárt, hanem a hangzatos ígéreteket hirdető Premier Önkéntes Nyugdíjpénztárt választották. Nekik szeretnénk segítséget nyújtani néhány jótanáccsal.

1. A Premier Nyugdíjpénztár tagjainak mindenképp új pénztárat kell választani, hiszen a régit felszámolják.

Az átlépési szándékot célszerű minél előbb jelezni, mert ez esetben a 2001. évben esedékes pénztári tagdíjat már fogadni tudja az MKB Nyugdíjpénztár.

2 Az átlépéshez szükséges nyomtatványok (Belépési nyilatkozat, Rendelkezés kedvezményezett jelöléséről, továbbá Önkéntes átlépési nyilatkozat). beszerezhetőek a PSZ megyei irodáinál és az országos irodánál (1068 Bp., Városligeti fasor 10. T.: 322-8453), illetve a www.mkbnyp.hu honlapról letölthetőek.

A kitöltött nyomtatványokat vagy a PSZ Országos Irodájához, vagy az ügyfélszolgálatnak (MKB Nyugdíjpénztár 1821 Budapest) kell megküldeni, valamint személyesen is leadhatóak a Magyar Külkereskedelmi Bank fiókjaiban, a nyugdíjpénztár ügyfélszolgálatán (Budapest, V. Szent István tér 15., T.: 268-7001, 268-8270, 268-8275).

Azok a pénztári tagok, akik a tagdíjat a munkáltató közreműködésével fizetik, mindenképp jelezzék a változást munkáltatójuknál, hogy a tagdíjat az MKB Nyugdíjpénztár 10300002-20381501-00003285 számú számlájára utalják.

A dokumentumok beküldése után a Pénztár regisztrálja az Átlépési kérelmet, és eljár a Premier Nyugdíjpénztárnál az egyéni számlán lévő fedezet MKB Nyugdíjpénztárhoz történő átutalása érdekében.

Az átlépési szándékot a Premier Nyugdíjpénztárnak is célszerű jelezni, illetve az MKB Nyugdíjpénztár is eljár az új tagja érdekében. Ennek ellenére valószínűleg a pénztári átlépés - a felszámolási eljárás miatt - az átlagosnál hosszabb időt, több hónapot vesz igénybe.

ORSZÁGOS PEDAGÓGUS
kispályás foci (férfi) és kosárlabda (női)
BAJNOKSÁG

Időpontja: 2001. június 27–28. (szerda-csütörtök)
Helye: Vác, Sportcsarnok, Bán Márton u. 3.
A részvétel feltételei: Oktató-nevelő munkában való részvétel, PSZ-tagság. Megyénként, illetve a fővárosból 1-1 csapat nevezhet. A csapatok létszáma maximum 10 fő. Amennyiben egy térségből (megye, megyeszékhely) több csapat jelentkezik, megyei selejtezőn kell eldönteni az országos bajnokságban való részvétel lehetőségét.
Jelentkezések: A nevezésekhez szükséges nyomtatványokat a PSZ megyei, fővárosi, megyeszékhelyi és országos irodájától lehet igényelni. A nevezéseket – az esetleges selejtezőket követően – a PSZ megyei szervezetei 2001. május 31-ig juttatják el az országos irodához. Nevezési díj csapatonként 2000 Ft, amelyet a jelentkezéssel együtt, csekken kell befizetni.
Szállás, ellátás: valamennyi résztvevő számára ingyenes (a PSZ a központi költségvetésből finanszírozza).
Utazás: saját szervezésben, helyi forrásból finanszírozva.

ORSZÁGOS PEDAGÓGUS TENISZVERSENY

Időpontja: 2001. június 29-július 1. (péntek-szombat-vasárnap). Mérkőzések pénteken 11 órától, döntők vasárnap délután.
Helye: Balatonalmádi Öregparkban lévő 6 db salakos teniszpálya
Szervezők: Balatonalmádi "TENNIS CLUB" 1925, Dudás Zsolt elnök, Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ)
Versenyszámok: férfi egyéni 40 éves korig, 40-55 éves kor között, 55 éves kor fölött; férfi nyílt páros; női nyílt egyéni
Részvétel feltétele: pedagógus-oklevél, oktató-nevelő munkában való részvétel. (Az oklevél vagy hiteles másolatának bemutatása a versenyre való jelentkezéskor kötelező.) Nevezési díj személyenként 2.000 Ft, amelyet a helyszínen, a regisztráláskor kell fizetni.
Szállás, ellátás, utazás: A Pedagógusok Szakszervezete június 29-én és 30-án minden PSZ-tag résztvevő számára ingyenes szállást és étkezést biztosít a Pedagógus Üdülőben (Balatonalmádi, Dózsa György út 13.) A szakszervezeten kívüliek mind a szállást, mind az étkezést önköltséges áron vehetik igénybe. A Balatonalmádi "TENNIS CLUB" 1925 ingyenes strandbelépőt biztosít a résztvevőknek, és gulyáspartit szervez szombaton estére. Utazás egyénileg. További információt a verseny főszervezőjétől, Dudás Zsolttól (a 06/30/216/1676-os telefonszámon) kaphatnak az érdeklődők.
Előzetes jelentkezés: 2001. május 31-ig a PSZ Országos Irodájánál (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon és fax: 06/1/322-8464, E-mail: pedagogusok@psz.datanet.hu). A jelentkezők írják meg levelezési címüket, munkahelyük címét, szakszervezeti tagságukat. Jelöljék meg, hogy milyen versenyszámban indulnak, és hogy szállásra, illetve ellátásra tartanak-e igényt.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumokban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA
(2001. III. 9.)
Bérkiegészítésre legfeljebb huszonnégyezer forint

Valamivel kevesebb, mint 24 ezer forintnyi átlagos bérkorrekcióban részesülhetnek a közoktatásban dolgozók a tavalyi vártnál nagyobb infláció miatt. (…)
A Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsának (KIÉT) tagjai a mai ülésen megtárgyalják a bérkorrekció mértékét és módját meghatározó kormányrendelet-tervezetet. A korábbi megállapodás szerint legkésőbb április elején kézhez kell kapniuk az érintett dolgozóknak az eredetileg tervezettnél magasabb infláció miatti bérkiegészítést. (…)

A szakszervezetek zömmel támogatják a bérkiegészítésre tett javaslatot, bár elvi kifogásuk van az ellen, hogy csak azok kapnak bérkiegészítést, akiknek a keresete az átlagnál kisebb mértékben növekedett. A tervezettnél magasabb infláció ugyanis minden réteget kellemetlenül érintett – válaszolta *Borbáth Gábor,* a KIÉT munkavállalói oldalának ügyvivője. (…)

(2001. III. 14.)
Tízmilliárd forintot dugdos a kormány

Csupán 15 milliárd forintot osztott szét tegnap a kormány bérkiegészítésre az elmúlt év végén elkülönített 25 milliárd forintból. A fennmaradó összeget az idei béremelésekre, az esetleg szükséges pluszjuttatásokra tartalékolja a kormány. (…)

A közoktatás területén dolgozók kompenzációja közel 240 ezer alkalmazottat érint, a kifizetés fedezetigénye pedig – a járulékokkal együtt – csaknem hétmilliárd forint – mondta *Árok Antal,* a Pedagógusok Szakszervezetének titkára. Az intézményeknek április 10-ig kell kifizetniük a pluszpénzt. Árok Antal leszögezte: továbbra is megoldatlan az egyszeri keresetkompenzáció érvényesítése a következő évek bérbázisában. Az érdekvédelmi szervezet titkára úgy vélte, hogy a tervezettnél magasabb infláció ellensúlyozását – a bér- és dologi költségek tekintetében egyaránt – jogszabályban kellene garantálni. Erről további tárgyalásokat kezdeményeznek a kormányzattal.

MAGYAR HÍRLAP
(2001. I. 16.)
Nincs forrás további béremelésre

(…) Debrecenben a Pedagógusok Szakszervezete amiatt tiltakozott, hogy az iskolák nem pedagógus közalkalmazottai 2001-ben a garantált illetményemelésen felül csak 0,75 százalékos bérfejlesztést kapnak. A tegnapi egyeztetésen az önkormányzat fejenként bruttó 14 ezer forint egyszeri bérkiegészítést ajánlott fel, amelyet az intézményvezetők differenciáltan oszthatnak szét. Jenei Attiláné szakszervezeti titkár szerint ez csak 400-500 forinttal emelné a béreket. – Cinikus lépés viszont – tette hozzá –, hogy az önkormányzat össze akarja vonni az intézmények gazdasági, karbantartó és konyhai személyzetét; ez elbocsátásokhoz vezethet. A szakszervezet kedden dönt, elfogadja-e az önkormányzat ajánlatát. (…)

NÉPSZABADSÁG
(2001. II. 22.)
Sok pedagógus nem kapta meg az emelt bért

A napokban kezdett munkaügyi ellenőrzések nyomán az iskolaigazgatókat vonhatják felelősségre, ha dolgozóik januárra nem a tavalyinál 8,75 százalékkal magasabb fizetésüket kapták, holott nekik a polgármesteri hivatalok tiltották meg az átsorolások elkészítését – figyelmeztet a Pedagógusok Szakszervezete.

Árok Antal, a PSZ titkára lapunkat arról tájékoztatta, hogy az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelet országszerte vizsgálatokat indított, mert az önkormányzatok jelentős része – arra hivatkozva, hogy nem készült el idei költségvetésük – januárra még a tavalyi béreket fizette ki az oktatásban foglalkoztatott közalkalmazottaknak. (…) A PSZ arra számít, komoly jogviták várhatók emiatt a közeljövőben. (…)

(2001. II. 23.)
Felmentünk a miniszterhez
Tiltakozó budaörsi tanárok találkozója az oktatási tárca vezetőjével

(…) Az Illyés dolgozói fizetett újsághirdetésben fordultak a miniszterhez és a szakszervezetekhez: ebben követelték az oktatásügy körülményeinek javítását.

(…) Tóth Béla igazgató és Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének titkára egyaránt megállapítja: a gazdagabb környezetben működő iskolák pedagógusai – és Budaörs köztudottan a budapesti városkörnyék „jobban elesettt” települési közé tartozik – fokozottan érzik közalkalmazotti bérük nyomorúságos voltát. (…)

(2001. II. 26.)
Kevesebb a képesítés nélküli tanár

Az elmúlt tíz évben majdnem felére csökkent a képesítés nélküli pedagógusok száma – derült ki az Oktatási Minisztérium adataiból. A szakszervezetek szerint sokkal jellemzőbb ma az, hogy egy tanár nem a képesítésének megfelelő iskolatípusban oktat, vagy nem azt a tárgyat, amelyre végzettsége szól.
(…) A jogszabályokat 1998-ban enyhítették, ekkor sokan mentesítést nyertek – mondta *Horváth Péter,* a Pedagógusok Szakszervezetének szakértője.

A középiskolák számának gyors növekedése miatt ma már sok általános iskolai tanár tanít középfokon, (…) A jogszabály szerint ők nem érettségiztethetnek, (…) Még egy évig, 2002-ig ad lehetőséget a törvény arra, hogy valaki középfokú nyelvvizsgával is taníthasson nyelvet, (…) Nem kell azonban feltétlenül ötéves tudományegyetemi végzettség e munkakörök betöltéséhez, elegendő a hároméves képzéssel szerezhető nyelvtanári diploma. Számítástechnika tanárnak – a szakszervezetek tapasztalatai alapján – főként negyedötödéves egyetemistákat alkalmaznak, akik aztán oklevelük megszerzése után pénzesebb állást keresnek, így gyakori a tanárváltás. (…)

KÖZNEVELÉS
(2001. II. 16.)
PSZ: „Történelmi lépés”

Történelmi lépésként értékelte *Borbáth Gábor,* a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) főtitkára azt a megállapodást, amely az Oktatási Minisztérium kezdeményezésére 2001. január 19-én az OM, valamint a Belügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium között született. (…) az egyeztetés eredményeként a Belügyminisztérium felszólítja az önkormányzatokat, hogy a januártól megemelt bért haladéktalanul fizessék ki a közoktatási intézményekben. (…)

(…) Ám elégedetlen a bérkorrekció kifizetésével. A főtitkár emlékeztetett arra a megállapodásra, amely tavaly december 18-án a minisztérium és az érdekképviseleti szervezetek között jött létre. (…) a 3 százalékos bérkorrekció közszférának szánt kiutalására. (…) Táblázatban mutatta ki a PSZ Országos Irodája, hogy a korrekció nélkül romlott a közoktatás helyzete a nemzetgazdasági átlaghoz viszonyítva: az 1999. évi nyolcadik helyéről 2000-ben a tizedik helyre csúszott vissza.

DÉLI HÍRLAP
(Miskolc)
(2001. II. 13.)
Siker kérdőjelekkel

A megyei önkormányzat tegnap összehívta a fenntartásában működő oktatási, nevelési, szociális és gyermekvédelmi intézmények munkavállalóit tömörítő reprezentatív szakszervezetek megyei képviselőit. Simon Istvánné, a Pedagógusok Szakszervezete megyei titkára az érdekvédelmi szervezetek nevében kérte, hogy a dolgozók már a március 3-i kifizetéskor kapják meg emelt bérüket, és ne késlekedjenek áprilisig a korábbi évek gyakorlata szerint. Elismerte, hogy az évek óta tartó halasztást, illetve késlekedést a jogszabályi ellentmondások, valamint bértechnikai nehézségek is okozzák. Dr. Ódor Ferenc, a megyei közgyűlés elnöke nem zárkózott el a kérés teljesítésétől. Ennek sikere azonban függ az intézmények gyors és pontos munkájától, attól, hogy a bérbesorolásokat és átsorolásokat rövid időn belül el tudják-e végezni. Sok múlik az elszámoló hivatal segítő munkáján is.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
(Miskolc)
(2001. II. 21.)
Bezárás helyett integrálást

Az oktatási intézmények átszervezésével foglalkozó közgyűlési előterjesztést megvitatta a fenntartó és a Miskolc Város Pedagógus Szakszervezet. Kovácsné Pogány Lenke, a szakszervezet titkára elmondta: (…) A szakszervezet támogatja az oktatás modernizációját. (…) Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy bármely intézménytípust vizsgálva az integrációs átszervezés járt kevesebb érdeksérelemmel. (…) A szakma semmiképpen nem sérülhet. Munkaerő-átcsoportosítással kell megoldani a pedagógusok megnyugtató elhelyezését. (…)

Összeállította: *Juhász Olga* sajtómenedzse

EGY ÉVEZRED TÜKRE

Az alapfokú oktatás Székesfehérváron 2000-ig

Példamutató kiadvánnyal jelentkezett a Fejér Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet, közreadván *dr. Surányi István* terjedelmes művét, mely legrégibb királyi székvárosunk, Alba Regia, azaz Székesfehérvár alapfokú oktatásának ezerévnyi történetét követi nyomon. Ehhez a könyvészeti eseményhez nemcsak a megye, a város és a többi támogató anyagi áldozatkészsége kellett, hanem a hangyaszorgalommal összeállított mű késztető megléte is.

Szerzője, dr. Surányi István, amellett, hogy hosszú pályafutása során dolgozott gyárban, szakmunkásképzőben, általános iskolában, főiskolán vezető beosztású pedagógusként, közben éveken át volt a városi tanács elnökhelyettese és szakszervezetünk tisztségviselője, mindmáig – felkészült, egyre ismertebb neveléstörténészként – szenvedélyesen kutatja a szeretett városában folyó oktatás-nevelés múltját és jelenét. Kiváló elődjének, Velinszky Ferencnek 1903-ban megjelent monográfiáját újjáalkotva és napjainkig folytatva.

A könyv, ahogy az idő homályos messzeségéből a történelem századain áthalad, egyre gazdagodó fejezetek során tárgyalja témáját – társadalmi-gazdasági beágyazottsággal, számtalan aprólékos, beszélő adattal és tömör összegzésekkel ábrázolva hazánk egyik legjelentősebb „iskolavárosának" változatos históriáját és mai állapotát.

A szerző tudatosan vállalja a Veres Péter megfogalmazta írói feladatot, hogy folyamatában mutassa meg a mindenkori valóságot, úgy, ahogyan az jön a múltból, és megyen át a jelenen át a jövőbe.

A VITATHATÓ BÍRÁLAT JEGYÉBEN

Hazánk is tagja az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítványnak, mely 31 országban működő nemzetközi szervezet. Az egyesült államokbeli központja nemrégiben egy tényfeltáró kiadványt jelentetett meg, a többi közt magyarul is, *Pszichiátria* címmel.

Az orvostudomány, a mentális egészség manapság különösen vitatott területével foglalkozik a színes, mozgalmasan szerkesztett összeállítás. A dokumentum alcíme – „Emberi jogi visszaélés és világméretű kudarc" – egyértelműen jelzi, hogy a kötet hangsúlyozottan a pszichiátria múltjának és jelenének ártalmas voltát igyekszik bizonyítani. Természetesen vitathatóan, de a felsorolt tényeket nem lehet semmibe venni.

Még valamit érdemes a „vádirathoz" hozzáfűzni. Napjainkban, midőn a tanulóifjúság köréből egyre nagyobb mértékben szedi áldozatait a drog, nekünk, pedagógusoknak különösen figyelnünk kell arra, hogyan küzd az egészségügy, vele karöltve az iskola, a család a fiatalok ezreit megnyomorító kábítószerek ellen. És ebben a gyakorta kilátástalannak tűnő védekezésben és gyógyításban gondosan mérlegelni kell a pszichiátria elméletét és gyakorlatát. (A kiadvány forgalmazásáról bővebb tájékoztatást nyújt *Németh Erzsébet,* CCHR, 1461 Bp., Pf. 182; tel.: 342-6355.)

EGYÜTT A GYERMEKEKÉRT

A Svéd Nagykövetség szervezésében folytatódik az az eseménysorozat, amely a gyermeki kultúrát és a gyermekek világát állítja a figyelem középpontjába. Az Európai Unió soros elnöki tisztét betöltő ország tudatosan törekszik arra, hogy ezt a szellemiséget erősítse – kiváltképpen az uniós tagságra várók körében. Március 21-22-én „Svéd Napokat" tartanak a Kolibri Színházban, ahol a Dockteaterverkstan (Bábszínház Műhely) svéd bábszínházi csoport négy előadást tart a „Med bara händerna" (Puszta kézzel) című darabból. Újszerűen maguk tervezik, írják a forgatókönyvet, kivitelezik, rendezik és előadják a darabot. Dolgoznak kézzel, botos bábbal, asztali és árnybábokkal, marionettekkel, kesztyűvel.

A „Puszta kézzel" című előadás egy sor, egymással összefüggő, hétköznapi jelenetből áll, sok gaggel, meglepetéssel és elmésségekkel, de gondolatébresztő csenddel is. Az egyik különszáma a „Little Red Ridinghood" (Piroska) egyfajta drámai elbeszélésen alapuló paródia, szelíd tréfálkozás a bábszínház közönségével.

Ezt követi március 26-án az Országos Széchényi Könyvtárban „A gyermekek jogai Európában – kihívás és felelősség" című konferencia. A magyarországi résztvevők között szerepel Gönczöl Katalin, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és Kaltenbach Jenő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa is. Svédország képviseletében részt vesz a svéd gyermekjogi ombudsman, Lena Nyberg, és Thomas Hammarberg, a londoni Amnesty International és a svéd gyermekmentő szervezet volt főtitkára. A témák között található a gyermekek helyzete Magyarországon és Svédországban, a gyermekek joga a fejlődéshez és oktatáshoz, a kultúra mint emberi jog, és azok a nehézségek és lehetőségek, amelyekkel a fogyatékos, illetve a nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekek szembesülnek. A szeminárium foglalkozik azzal is, hogy mit tehet a civil társadalom a gyermekek jogaiért.

A rendezvényen való részvételt figyelmébe ajánljuk minden felelősen gondolkodó felnőttnek, de különösen a hivatásuk iránt elkötelezett pedagógusoknak. Azok, akik a konferencián részt szeretnének venni, *Gulyás Berit* asszonynál jelentkezhetnek a Svéd Nagykövetség 460-6035-ös telefonszámán, vagy e-mailen: berit.gulyas@foreign.ministry.se.

J. O.

HÍREK

- **Élmény és segítség.** Nem mindennapi kulturális és szociális intézmény a *Baltazár Színház,* az egyetlen, fogyatékosokból álló társulat hazánkban. Szeretnének minél több emberhez eljutni előadásaikkal, amelyek március 20-án és május 8-án láthatók a Ferencvárosi Művelődési Központban (Bp. IX., Haller u. 27.) 19 órai kezdettel. Érdeklődés és jelentkezés: 06-209-505-939 mobilon (Herner Dorka).
- **Fotókiállítás.** Az „Eötvös József" Cigány–Magyar Pedagógiai Társaság és az Újpesti Kisebbségi Önkormányzat közös rendezésében nagy sikert aratott február 16-án, az Újpesti Kisebbségek Házában Benkő Imre kiváló fotóművész kiállítása „Budapest Újpesten" címmel.
- **Pályázat építőanyagra.** A *Wienerberger Téglaipari Rt.* az idén is meghirdette „Jövőház" pályázatát, melyre a többi közt a nevelési és oktatási intézmények is jelentkezhetnek. A felhívást és a részvételi feltételeket tartalmazó prospektust mintegy 11.000 önkormányzat, gyermekoktatási intézmény és alapítvány részére küldte el a Wienerberger. Benyújtási határidő: 2001. május 4. További információk: Szabó Diána, tel.: (1) 464-7079 (W. T. Rt.); Tölgyes Orsolya (Live PR-ügynökség), tel.: (1) 225-7847, fax: (1) 225-7848.
- **Táborozás Svájcban.** A Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma ismét kedvezményes táborozást szervez Svájcba 2001. július 7-től július 15-ig a 7-14 évesek számára. Részvételi díj: 46.000 Ft + 30 svájci frank. Érdeklődni lehet: mobil: 06/209 226-664, tel.: (1) 282-3852; e-mail: hanti@matavnet.hu.
- **Úszóverseny Szentesen.** A Csongrád Megyei Szabadidősport Szövetség – a szentesi önkormányzat és Delfín Sportegyesület támogatásával – rendezi meg március 16-án az idei I. Országos és II. Csongrád megyei Pedagógus Kupa Úszóversenyt. Ezen a kizárólag pedagógus végzettséggel rendelkező felnőttek és a szabadidősport szövetségek nem pedagógus vezetőségi tagjai vehetnek részt. Bizonyára népes és eredményes küzdelem lesz.
- **Ki vagyok én?** Ezzel a címmel jelent meg a változatos sorozatokat gondozó *Pont Kiadó* folyóiratának, a *Fordulópontnak* legújabb száma. Mint a korábbiak, ez is főként a gyermekek világát tükrözi, azzal a vallott szándékkal, hogy általuk a felnőtt világ elemi gondjainak adjon hangot, amint írja a bevezetőben *Szávai Ilona* főszerkesztő. Különösen a pedagógus olvasóknak szól ez a szám is: a rendre őszinte és széles érdeklődésű tanulmányok révén szembesülünk önmagunkkal és tanítványainkkal, feleletet keresve és kapva az „én-identitás" kérdésére. (Megrendelhető a kiadó címén: 1300 Bp., Pf. 215. Tel./fax: 368-8058. Bolti ára: 630,- Ft. Kapható a könyvesboltokban is.

A bruttó keresetek nemzetgazdasági átlaga és a pedagógus-átlagkeresetek, valamint az infláció alakulása 1990-2000 között

(Változás az előző évhez képest százalékban)

Forrás: PSZ

A kereseti adatok és az infláció alakulását bemutató ábra és adatsor jól érzékelteti, hogy az elmúlt évtizedben a pedagóguskeresetek emelkedése mikor és mennyivel maradt el az inflációtól, illetve a nemzetgazdasági átlagtól. A legtragikusabb évek 1991, 1995 és 1996 voltak. Az ekkor elszenvedett reálkereset-csökkenést messze nem pótolták a pozitív szaldójú esztendők. Az is leolvasható, hogy a nemzetgazdaság egészére vonatkozó keresetemelkedések rendszeresen felülmúlták a pedagóguskeresetek növekedését. Csak 1990, 1994 és 1999 volt kivétel.

Nem csoda tehát, hogy az 1989/90-es bérintézkedésekkel a nemzetgazdasági átlag fölé tornászott pedagógusbérek rövid időn belül és tartósan a nemzetgazdasági átlag alá kerültek, és ma is ott vannak. A folyamat eredményét jól tükrözik a kiindulási és a záró év kereseti adatai: 1990-ben a magyar pedagógus átlagkeresete mintegy 16%-kal magasabb volt az országos átlagnál (pedagógusok: 17.418 Ft/fő, országos átlag: 15.050 Ft/fő), 2000-ben a nemzetgazdasági átlag alatt volt 5%-kal (pedagógusok 83.299 Ft/hó, országos átlag 87.650 Ft/hó). Az elmúlt évtizedben az országos átlagkereset 582%-kal, a pedagógus-átlagkereset csupán 478%-kal emelkedett, miközben a fogyasztói árindex (infláció) 625%-ra növekedett. Ennek megfelelően a pedagógusok reálkereset-indexe 1990-2000 viszonylatában 76,4%-os, azaz vásárlóértékben mintegy háromnegyedét éri mai keresetünk az 1990. évinek. Hol vagyunk a felzárkóztatástól? A 2001 szeptemberében 1,19-ról 1,43-ra emelkedő szakmai szorzó révén a pedagóguskeresetek görbéje ugyan ismét felfelé ível, s az emelkedés idén és jövőre is meghaladja majd a nemzetgazdasági átlagot, ám ez összességében nem lesz sokkal több, mint az 1990-es vásárlóérték helyreállítása.

A keresetek és az infláció „időtengelyén" a PSZ által szervezett tiltakozó akciókat, demonstrációkat is bemutatjuk. A görbék és az akciók korrelációja önmagáért beszél. A mélyebb összefüggések, következtetések részletesebb elemzést kívánnak, ám erre hely hiányában itt nincs mód. Csupán egy-két kiemeléssel szolgálunk. Az 1990. évi tüntetés fő célja a Németh Miklós kormánya által megkezdett és hároméves időszakra tervezett bérfelzárkóztatás folytatásának követelése volt. Ez a törekvés ugyan kudarcot vallott, ám a másik célkitűzést, az óvodai ellátás kötelező önkormányzati feladatként való elismertetetését sikerült elérni (kudarc és részeredmény). Az 1993-as tüntetés alapkövetelése a közalkalmazotti illetményrendszer életbe léptetése, pénzügyi garantálása volt, miután Szabó Iván, akkori pénzügyminiszter bejelentette annak elhalasztását. A közalkalmazotti bértáblát a demonstráció hatására 1994. január 1-től hatályba léptették, ám az A1 nem az akkori minimálbér volt, hanem a két évvel korábbi (siker és kudarc). És folytathatnánk a sort…

PSZ Országos Iroda